

Lund Universitet
Historiska institutionen
HIS K01
Examinator: Yvonne Maria Werner
Handledare: Wiebke Kolbe
Tid och plats: 12 december 2012, kl 13:15 i sal 2

Rebeller, poliser och snutar

En undersökning av framställningen av polisens
auktoritet i tre amerikanska polisserier 1960-1975

Karl Axler

Innehållsförteckning

1. INLEDNING.....	3
1.1 FRÅGESTÄLLNINGAR	4
1.2 TEORETISKT RAMVERK OCH METODISK ANVÄNDNING.....	5
1.3 MATERIAL	9
1.4 TIDIGARE FORSKNING.....	11
2 DET AMERIKANSKA SAMHÄLLET UTVECKLINGEN 1930-1975.....	14
2.1 AMERIKANSKA NORMER 1930-1960.....	14
2.2 AMERIKANSKA NORMERNAS FÖRÄNDRING 1960-1975.....	16
2.3 TV:NS UTVECKLING	19
3. POLISMÄN I AMERIKANSKA POLISSERIER.....	22
3.1. ANDY GRIFFITH SHOW: EN POLISSERIE UTAN BROTT	22
<i>Andy Taylor</i>	23
<i>Andys närmaste krets</i>	24
<i>Samhället Mayberry</i>	27
3.2. THE MOD SQUAD: REBELLER SOM SNUTAR	28
<i>Pete Cochran</i>	28
<i>Petes kollegor</i>	30
<i>Los Angeles 1968</i>	31
3.3. BARNEY MILLER: ETT SAMHÄLLE I KAOS.....	33
<i>Barney Miller</i>	34
<i>Barneys närmaste omgivning</i>	35
<i>New York City 1975</i>	37
4. SAMMANFATTNING OCH JÄMFÖRELSE.....	39
4.1 AVSLUTANDE DISKUSSION.....	43
5. KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING	46
KÄLLOR	46
<i>Tv-serier:</i>	46
LITTERATUR.....	46
INTERNET LÄNKAR	47
<i>Från Imdb</i>	47

1. Inledning

I augusti 1968 skulle det demokratiska partiet i USA samlas till konvent för att nominera partiets kandidat till presidentposten. Den sittande presidenten Lyndon B Johnson hade tackat nej till nomineringen och det skulle nu falla på Herbert Humphrey att besegra Richard Nixon i valet 1968.¹ Konventet är i efterhand inte enbart ihågkommet för att Humphrey blev nominerad utan också för den enorma mängden oroligheter och protester som pågick runt om i landet. Året 1968 hade sett hundratals upplopp i olika städer, och nu försökte ett till och med storma demokraternas konvent, vilket var ett tecken på att USA var i kris. Från 1960-talet och fram till 1975 skulle landet få uppleva ett mord på den sittande presidenten John F Kennedy 1963, på hans bror Robert som sökte presidentämbetet 1968 och på ledaren för medborgarrättsorganisationen, Martin Luther King jr samma år då konventet hölls. Under eran 1960-1975 skulle ett över 10 år långt krig i Sydvietnam kosta cirka 58000 amerikanska soldaters liv och en medborgarrättsorganisation skulle kräva lika rättigheter oberoende av ras och etnisk bakgrund. En andra våg av feminism som utmanade det rådande hemmafruidealet skulle också dra igång. Fängelseuploppet i Attica 1971, skottlossningen av nationalgardet mot protesterande studenter vid Ken State University 1970 och Richard Nixons avgång efter Watergate-skandalen skulle också ske under tiden och bilda en helt annan relation mellan den amerikanska staten och dess invånare som är synlig än idag.² År 1963 När Lyndon B Johnson tog över presidentembetet så ansåg 75% av amerikanerna att de litade på den federala regeringen i en undersökning vilket hade sjunkit till 25% på 1990-talet.³

Det sänkta förtroende för den amerikanska regeringen som har gjort sig gällande under 1900-talets senare halva gör det relevant att studera amerikanska statliga organ som symboliserar auktoritet och makt, vilket i min studie är poliskåren. Polisen har för mig en tydlig dualistisk roll som både en vardagshjälte som håller kriminella bakom lås och skyddar samhället och som en del av en större förtryckande apparat som inkräktar på individens frihet. Jag vill därför studera hur synen på polisen som en representant för auktoritet förändrades i samband med de stora förändringar som det amerikanska samhället genomgick under perioden 1960-1975.

¹ Mark Kurlansky, *1968 the year that rocked the world*, Westminster, 2003 s 269-272

² Stanley Hochman & Eleanor Hochman, *A dictionary of contemporary American history 1945 to the present*, New York, 1993 s 30,40,271,543,555,577

³ Charles Murray, *What it means to be a libertarian a personal interpretation*, New York 1997, s 144

Jag har ett stort personligt intresse av denna period på grund av de stora sociala konflikter som präglade tiden. Dessa konflikter har ofta beskrivs som en generationskamp mellan dem som i efterhand har fått namnet the “greatest generation” på grund av deras samlade erfarenhet från andra världskriget och en ny yngre generation kallade “baby boomers” som utmanade samhällets rådande normer. Att försöka fånga hela tidsförloppet är en väldigt stor uppgift framför allt för en kandidatuppsats. I stället för att skildra de stora förändringarna i utmaningen av auktoriteter som pågick 1960-1975 ska jag försöka hitta små spår av konflikterna på en mikronivå i polisserier. Genom att studera tre polisserier som började sändas år 1960, 1968 och 1975 är förhoppningen att på ett mikroplan ge en liten inblick i det stora händelseförloppet i det amerikanska samhället. Polisernas roll som auktoritet i samhället gör att jag anser dem passa utmärkt för studien. Genom att studera den auktoritära figuren ges förhoppningsvis en inblick i de normer och värderingar som präglade tidens populärkultur. Genom att sedan analysera polisen i den rollen han eller hon målas upp i och jämföra mellan serierna, hoppas jag att en populär syn på auktoriteter ska visa sig.

1.1 Frågeställningar

Till mitt material ska jag ställa följande tre frågor

- Hur framställs polisen och polismannens auktoritet i de tre i tv-serierna? Och i vad mån förändras denna bild under tiden?
- Hur gestaltas övriga karaktärer i serierna ? Och vilken bild ges av det omgivande samhället?
- Vad säger den bild av polisens auktoritet som ges i tv-serierna om det amerikanska samhället i stort och hur förändras den?

Eftersom undersökningen är en analys av bilden av polisen i populärkulturen så måste det framställas vad som legitimerar dennas auktoritet som polis. Det viktiga är att måla upp vilken slags karaktär som framstår i serien och vilka dygder, laster och övriga karaktärs drag som kan finnas. Beroende på under vilken tid serien utspelar sig, kommer svaret på dessa frågor sannolikt att skifta, vilket öppnar för en jämförelse på slutet. För att förstå tv-seriernas huvudkaraktär och dennas roll måste även omgivningen som de har auktoritet över och ska skydda analyseras, framför allt den inre kretsen av medarbetare eller brottslingar. För att kunna förstå polisens roll måste denna därför sättas in i ett större sammanhang och ses i relation till resten av samhället. Med utgångspunkt från de ovan nämnda frågorna hoppas jag kunna ge en

bild av dåtidens populärkulturella ideale polisman och även belysa den förändring av polisens auktoritet som kan uppstå i materialet under tiden 1960-1975.

1.2 Teoretiskt ramverk och metodisk användning

För att besvara frågeställningar kommer ett teoretiskt ramverk baserat på den postmoderna forskningsmetoden som kallas "Culture Studies" för att analysera populär kultur och ett mikrohistoriskt perspektiv för att kunna gå ned i djup i detta materialet att vara utgångspunkten.

I culture studies ligger fokus på att försöka förstå den masskultur som har vuxit fram med den industriella revolutionen och som under 1900-talet och särskilt från seklets mitt helt har kommit att präglade västvärlden. Culture studies innebär att fokus flyttas från finkulturen till den folkliga kulturen och vardagslivet samt hur denna kultur förmedlas genom nya medier såsom tv, tidningar och radio. Genom att studera olika fenomen inom den populära kulturen vill företrädarna för denna nya forskningsinriktning belysa det moderna samhällets funktioner, symboler och kulturella strömningar i vid bemärkelse samt ge nya perspektiv på politiken och lyfta fram minoritetsgrupper och subkulturer⁴.

Culture studies har kommit att omfatta ett väldigt brett område, vilket den australiensiska tv-forskaren John Harley kallar "A Philosophy of Plenty" d.v.s. ett forskningsområde med många potentiella angreppsvinklar.⁵ Till exempel kan ett feministiskt perspektiv appliceras för att förstå den kulturella transformationen kring kvinnornas förändrade roll i den populära kulturen eller så kan en konstnärlig utgångspunkt användas för att analysera hur synen på konsten förändrades när den öppnades för en bredare publik. Culture studies gör att mycket nytt material som tidigare inte ansetts relevant har blivit föremål för forskning som i mitt fall polisserier.

Genom att studera populärkulturella objekt är min förhoppning att kunna ge en inblick i vilka normer och värderingar som materialet förmedlar till sin publik. Det populärkulturella är ofta kopplat till ekonomi eller rättare sagt är ekonomin kopplat till det populära, eftersom det gäller att producera ett material som kunderna vill konsumera.⁶ Om till exempel en viss tv-serie dominerar tittarsiffrorna så finns det någonting speciellt med den serien som många av tv-tittarna reagerar positivt på. Vad som gör denna serien speciell och populär ger en inblick i

⁴ Kim Salomon, "Symboler och ritualer i politisk samtids historia": *Den månfaldiga historien*, Lund 2000., s. 123-126

⁵ Harley, *A short history of culture studies*, London 2003, s 8-10

⁶ John Fiske, *Understanding popular culture*, London 1989 s 24

vad publiken som följer serien identifierar sig med, vilket då även gäller de normer och värderingar som förmedlas i materialet. Om det som publiken efterfrågar och identifierar sig med inte finns, så kommer serien inte konsumeras av tittarna. Det viktiga i i culture studies är inte nödvändigtvis att tv-serien är kritikerrosad utan att serien just är populär för den stora publiken. För mig handlar det om att försöka avläsa den populära syn på auktoritet vilket jag anser kan avläsas genom att studera polisserier och få en inblick i publikens tankar kring polisen. När en tv-serie skapas för kommersiellt tv bruk finns det alltid i åtanke att serierna ska kunna säljas till tv-publiken som på ett indirekt sätt får bestämma vad de vill se eftersom programmen är avsedda att spela på deras normer och värderingar. Att skapa ett material med tydliga sexuella referenser kommer kanske anses som för vågat under en tidsperiod, eller så kommer en komediserie med väldigt tydliga kärnfamiljevärderingar kanske anses som föråldrad i en annan. Därför måste tv-seriens skapare ha en bra insikt i vilket material som ska produceras för att publiken ska reagera så positivt som möjligt på seriens innehåll. Det populärkulturella kan därför ge en inblick i vilka värderingar som var dominerande i en annan tid som i mitt fall USA under 1960-1975 och indirekt ge röst åt en grupp i samhället som kanske inte annars hörs.

Självklart finns det en problematik i culture studies försöka att studera den populära kulturen. Ett problem är att finna ett material som har en så bred publik att den kan anses representera en hel era. Polisserier har sina tittare och dagliga dokusåpor har sina. Därför ska jag inte använda mig av culture studies som en teori med mål att försöka förklara hela den kulturella omvandlingen av en nation vid ett tillfälle. I stället ska jag använda mig av detta perspektiv på ett mikrohistoriskt plan genom att studera ett mindre område som just polisserier för att få en inblick i en större helhet. En inspiration för min teori är Robert Darntons kända undersökning av en kattmassaker i Frankrike på 1730-talet.⁷ Genom att sätta en massaker på katter, som kanske framstår som väldigt bisarr och grym för en modern läsare, i en större historisk kontext där faktorer som till exempel gesällernas försämrade ekonomiska och sociala roll i det franska samhället och mysticimen kring katten som djur spelar en central roll, så ges en helt annan bild av den kultur och mentalitet än den som framträder om man bara läser berättelsen som sådan. Darnton analyserar alltså händelsen på en mikronivå för att senare kunna anknyta den till det stora historiska förloppet. Genom att sätta in polisserierna i en liknande historisk kontext och relatera dem till den samtida samhällsutvecklingen i USA så hoppas jag kunna visa hur synen på polisen som bärare av auktoritet såg ut och förändrades under perioden.

⁷ Robert Darnton, "Den stora kattmassakern på rue saint séverin: *Stora kattttmassakern*, Stockholm 1987

Analysen av tv-serier kräver sitt eget teoretiska och metodiska ramverk, vilket är ett annat än om jag valt att studera till exempel böcker eller serietidningar som också hade kunnat ge en inblick i masskulturen. Tv-serier representerar även ett annat forskningsfält än exempelvis långfilmer, även om det finns likheter mellan de två medierna. De baseras båda på rörliga bilder och har därför gemensamma egenskaper i till exempel hur kameravinklar används, vad som belyses i en scen och vilka skådespelare som sätts i olika roller.⁸ Den stora skillnaden mellan filmer och tv-serier gäller framför allt format. Filmen förväntas vara en enhet i sig, vanligtvis med en inledning där karaktärerna introduceras, en mitt där ett större problem framträder, och ett slut där karaktärerna löser problemet, och dessa tre delar bildar tillsammans en sammanhängande story.⁹ Detta brukar kallas den klassiska Hollywood-modellen och beskriver många filmers grundläggande uppbyggnad. För att få en sammanhängande och tillfredsställande enhet krävs någon slags spänning för att hålla tittarna engagerade under hela filmen. Vilken spänningen är beror på genren. Tv-serier löper över en längre tid och har till syfte är att fånga tittaren varje vecka eller dagligen och göra det till en vana att se tv-serien.¹⁰ Tv-kanaler inriktar sig på att skapa sådana vanor och måste finna sin publik så att de kan sälja reklamplats och få in pengar. Företag kan köpa reklam inriktad på just den befolkningsgrupp de tror vill köpa deras produkt, vilket kan skilja stort mellan en polisserie och ett matlagningsprogram.¹¹

Tv-serier ger därför en bättre inblick i vardagslivet än långfilmer, där det handlar om att göra vinster genom att sälja så många bio-biljetter och dvd-er som möjligt genom en spännande handling. Jag vill därför argumentera för att tv-serier är bättre lämpade än filmer då det gäller att undersöka en mer vardaglig syn på normer och värderingar, eftersom de inte har samma behov att skapa dramatik. Hade jag valt att studera polisfilmer hade antagligen en mer hjältemodig bild av polisen agerande framträtt. I tv-seriernas inriktning på det vardagliga ges en mer realistisk bild av polisen och därmed även på synen på auktoritet, vilket står i fokus för min undersökning.

Metodiskt kommer jag att utgå från vad den brittiska mediaforskaren John Fiske kallar ”The codes of television”.¹² Fiske har en lång karriär inom studier av den populära kulturen, framför allt tv-forskning, och han har skrivit ett flertal böcker om ämnet. Hans teori har sin

⁸ David Bordwell & Kristin Thompson, *Film art an introduction eight edition*, New York 2008

⁹ Bordwell & Thompson 2008, s 95

¹⁰ John Fiske, *Television culture*, London 1987, s 37-38

¹¹ John Fiske, *Television culture*, London 1987, s 37-38

¹² John Hartley & John Fiske, *Reading television*, London 1978, s 60

utgångspunkt i att tv-serier är uppbyggda kring olika moment som tittaren tänks reagera på, vilket han kallar koder. Koderna behöver inte vara något märkvärdigt utan kan vara en väldigt simpel sak som exempelvis vilka kläder karaktärerna har på sig.¹³ Utifrån vilka kläder karaktärer har på sig kan till exempel deras sociala status framgå för publiken beroende på om de går klädda i det senaste modet eller i arbetskläder. Om tittaren ser en karaktär i arbetsoverall så behöver inte tv-serier beskriva dennas yrke då koden redan har gjort så. Reaktionen på koden kan antagligen vara avsedd att provocera genom att beröra tabuämnen som en annorlunda klädstil som kanske representerar en subkultur eller förstärka en tidigare världsbild genom ett rådande mode, vilken kan inge trygghet hos tittaren. I till exempel en science-fictionserie som utspelar sig i rymden ska kläderna utstråla en känsla av framtid vilket bygger upp atmosfären för tittaren. Eftersom dessa koder enligt Fiske finns inbyggda i tv-serierna på ett väldigt tydligt sätt, så kommer jag att ta tolkningen av dem som en utgångspunkt i min analys av tv-serier.

Fiske skiljer mellan tre olika nivåer av koder. Den första nivån kallar han "reality" och den är baserad på utseende, kläder, miljön och övriga yttre faktorer som påverkar tittarens bild¹⁴. Den andra nivån är "representation" som seriens skapare kan applicera för att diskret påverka tittarens reaktion som att zoma in en karaktärs ansikte för dramatisk effekt eller börja spela en sorglig musiklinga för att öka dramatiken. Den tredje nivån kallar Fiske "ideology" och det är dessa ideologiska koder vilket jag framför allt kommer leta efter i denna undersökning. Dessa ideologiska koder anser Fiske vara framför allt kopplade till kategorier som etnicitet, klass, materialism med mera och representerar tv-seriens ideologiska budskap. Koderna finns enligt Fiske inbyggda i kulturen. Om till exempel en av huvudrollsinnehavare beter sig på ett sätt som tittaren identifierar sig med, reagerar denna antagligen positivt och kommer att fortsätta följa serien. Men om i stället tabuämnen presenteras i koderna reagerar tittaren kanske negativt och väljer att stänga av. Samtidigt kan tabuämnena också anses spännande, vilket gör att det gäller för tv-producenterna att känna av när normer ska utmanas eller inte.

Jag kommer alltså att försöka identifiera de koder som finns i de tv-serier jag analyserar och med deras hjälp besvara mina frågeställningar. Genom att leta efter aktörers dygder och laster samt moraliska karaktär i koderna, hoppas jag kunna få fram idealtyper i de olika serierna. Genom att sedan jämföra den idealtypen som polisen förespråkar år 1960 med den från 1968 och 1975, hoppas jag kunna belysa förändringen i karaktärerna som speglar en förändring i samhällets kultur och synen på auktoritet. För att kunna få fram denna förändring är det viktigt

¹³ Fiske 1987, s 10

¹⁴ Fiske 1987, s 4-5

att precis som Darnton gjorde i sin undersökning om kattmassakern på 1730-talet sätta in polisserierna i den samtida amerikanska historiska kontexten.¹⁵ Vilken förändring framträder t.ex. i framställningen av afro-amerikaner i tv-serier som sändes när Jim Crow-lagarna för rassegregeringen börjat ifrågasättas? Att förstå den historiska kontexten är därför viktigt för att kunna identifiera och finna de ideologiska koder som är kopplade till tiden. Användningen av koderna kan dock vara problematisk. Om varenda skjorta och kameravinkel ska analyseras kommer en väldig mängd av tid och energi behövas läggas på att skapa en förståelse för saker som visserligen har med tidsandan att göra, men inte är särskilt relevant för synen på auktoritet. Jag kommer därför att inrikta mig på de koder som kan kopplas samman med synen på auktoritet.¹⁶ För att kunna identifiera koderna ska jag göra en kvalitativ studie där jag letar efter speciella moment inom serierna som sticker ut och där koderna blir synliga men jag kommer också att leta efter sådant som saknas och som också det kan representera en kod. Analysen av materialet kommer därför att vara väldigt bred och öppen för egna tolkningar.

Mitt syfte är alltså att studera förändringen av synen på auktoritet i USA under perioden 1960-1975 utifrån en analys av polisserier. Jag kommer likt Darnton att använda mig av ett mikrohistoriskt perspektiv, vilket kombineras med Fiskes teori om koder. Med hjälp av dessa båda analytiska verktyg hoppas jag kunna ge en bild av hur bilden av polisen som företrädare för auktoritet förändrats i USA under perioden.

1.3 Material

Mitt material utgörs av tre polisserier som började sändas år 1960, 1968 respektive 1975. Den första är *The Andy Griffith show* från 1960 till 1968, den andra *The Mod Squad* från 1968 till 1973 och slutligen *Barney Miller* som sändes från 1975 till 1982. Serierna valdes framför allt utifrån kriteriet att de var populära under sin samtid och ansågs hålla en hög standard. Alla tre tv-serierna sändes regelbundet varje vecka.

Populariteten mäts med utgångspunkt från hur länge serierna sändes och vilka tittarsiffror de hade. *Barney Miller* och *Andy Griffith* sändes i totalt åtta säsonger medan *The Mod Squad* sändes i fem. Alla serierna hade relativt höga tittarsiffror och verkar därför ha uppskattats av tittarna. Framför allt *Barney Miller* och *Andy Griffith*, som båda vann ett flertal priser som exempelvis Emmystatyer, vilket indikerar att de ansågs ha en hög kvalite. Det främsta urvalskriteriet var dock att de hade en polisman som huvudperson. Ett annat kriterium var att

¹⁵ Darnton 1984, s 15-43

¹⁶ Fiske 1987, s 5

serierna fanns tillgängliga på nätet. Jag hade först planerat att välja en annan serie från 1968 kallade *Hawaii Five-0*, men under undersökningens gång togs källmaterialet bort och jag fick därför ersätta den med serien *Mod Squad* från samma år.

I studien har jag valt att utgå från det första avsnittet under den första säsongen för min analys. Detta sammanhänger med frågeställningen där fokus ligger på att undersöka aktörer och antagandet att det är under det första avsnittet som karaktärerna och deras personligheter framställs som tydligast. Efter detta kan tv-tittaren avgöra om han eller hon finner att karaktärerna spela på positiva eller negativa koder och göra ett val om han eller hon vill följa serien eller ej. Att alla tre serierna visades under en lång tid hoppas jag tyder på att en stor del av tv-tittarna reagerade positivt på dem och att karaktärerna därför på ett eller annat sätt kan anses vara goda representanter för sin tid.

För att få en allmän introduktion till serierna har jag använt mig av imdb (internet movie date base). Imdb är inte en direkt akademisk hemsida men bidrog med bra allmän information om serierna som vilka skådespelarna var och vilka år serien sändes. *Barney Miller* och *Andy Griffith* är komedier i sitcom-format, medan *Mod Squad* är en dramaserie, vilket kan verka lite problematiskt. Jag tror dock mina tre serier är jämförbara eftersom mitt fokus ligger på polisen som representant av auktoritet och om man väljer att se auktoriteten som någonting komiskt eller dramatiskt anser jag vara en syn i sig.

För att göra en jämförelse; under 1960-talet gick det en annan populär komediserie i ett sitcom format som heter *Hogan's Heroes* (1965-1971).¹⁷ Serien utspelar sig i ett tyskt fängesläger under andra världskriget där handlingen kretsar kring amerikanska krigsfångar försök att fly från lägret genom framför allt grävda tunnlar. Detta scenario med fångläger i Nazityskland tror jag hade varit väldigt svårt att göra en komediserie av idag, eftersom det speglar en syn på andra världskriget som rimmar illa med dagens normer kring ämnet. Att kunna hitta dessa koder som ger ett svar på varför en stor del av den amerikanska befolkningen under perioden 1965-1971 tilltalades av en serie om andra världskriget medan dagens publik kanske föredrar en dramatisk serie som *Band of Brothers* (2001), anser jag vara den stora poängen med att tillämpa ett culture studies-perspektiv på tv-serier.¹⁸ Framför allt när man har i åtanke att en stor del av den publik som följde *Hogan's Heroes* faktiskt deltagit i andra världskriget till skillnad från större delen av de den publik som såg *Band of Brothers*. Jag tror därför inte att skillnaden mellan komedi och

¹⁷ http://www.imdb.com/title/tt0058812/?ref=fn_al_tt_1

¹⁸ <http://www.imdb.com/title/tt0185906/>

drama inte ska ses som en begränsning utan mer som en fördel som gör det möjligt att få fram ännu fler koder kring synen på auktoritet. Mina två komediserier skiljer sig också åt i sin humor, vilket även den utgör en kod.

1.4 Tidigare forskning

Den amerikanska polisens förändring under 1900-talet är en väletablerad forskningsgren vid amerikanska universitet som det har skrivit många böcker om. Ett exempel på ett forskningsverk kring polisernas roll är City of New York-professorn Thomas A. Reppettos omfattande verk *American police a History: 1945-2012*, vilket ger en översiktsbild över polisväsendets historiska utveckling under 1900-talets senare del.¹⁹ Reppettos berör polisens förändrade roll under det turbulenta 1960-talet då två av mina serier utspelade sig. Han beskriver hur den lokala polisen inte längre kunde hantera de upplopp som skedde under tiden vilket blev en viktig faktor i polisväsendets fortsatta utveckling. Reppettos medverkade vid protesterna kring demokraternas partikonvent i Chicago 1968 där han var personligen ansvarig för säkerheten. Reppettos bok utspelar sig huvudsakligen i Chicago och han väljer att lyfta fram de olika aktörerna som var inblandade i polisväsendet från lagligt håll och utgår från ett aktörsperspektiv.

Ett annat perspektiv som kan appliceras för att studera polisen är ett strukturalistiskt perspektiv, vilket Sam Houston-professorn Larry K. Gaines använder i sin bok *Policing in America*.²⁰ Gaines väljer att sätta det statliga byråkriterierna i centrum för sitt verk och belyser relationen mellan polisen och domstolsväsendet. Hans verk har ett mycket tyngre teoretiskt ramverk än Reppettos och har ett bredare inriktning än dennes verk, som ju fokuserade på Chicago. Poliserna i mina serier kommer också från olika delar av USA och det är viktigt att se skillnaden mellan stads- och landsbygdspolisen.

Ohio University-professorn Marvin W. Dulaney tar i sin bok *Black police in America* upp den stora etniska förändringen som har skett inom poliskåren.²¹ Till skillnad från Houston ställs här en specifik grupp, nämligen afroamerikaner i centrum, och boken utforskar den utveckling som har skett sedan USA grundades och hur den afroamerikanska befolkningen fått legitimitet genom att delta i polisarbetet. Dulaney väljer att studera polisens utveckling i relation till den historiska utvecklingen och går därför tillbaka till 1800-talets början, då de första frivolva

¹⁹ Thomas A. Reppettos, *American police a history 1945-2012, the blue parade, vol 2*, New York 2012

²⁰ Larry K. Gaines & Victor E Kappeler, *Policing in America*, Waltham 2011

²¹ Marvin W. Dulaney, *Black police in America*, Indiana 1996

slavarna rekryterades till polisstyrkan i New Orleans.²² Marvin väljer att sätta kampen för afroamerikanernas medborgerliga rättigheter i relation till deras medverkan i poliskåren i centrum för sin undersökning, vilket är en relevant poäng för min analys. Om en polis framställs som afroamerikan i tv-serierna är det möjligt att tolka det som att gruppens medborgerliga rättigheter har förändrats i samhället. Detta är en fråga som jag kommer att belysa i min undersökning.

Ett annat angreppssätt som har använts för att studera polisens utveckling i USA är ett genusperspektiv, vilket historikern Janis Appier väljer att applicera i sin bok *Policing Women: The sexual politics of the Law enforcement and the LAPD*.²³ Appier fokus läggs på Los Angeles, eftersom det var den första stora staden i USA som började anställa kvinnliga poliser och studerar de sexuella trakasserier som riktades mot kvinnorna. Som hos Dulaney ligger här fokus på att visa hur en tidigare utestängd grupp fick komma in i poliskåren under 1960-talet samtidigt med den andra vågen av feminism. Kvinnans förändrade roll blir därför också viktig att leta efter i min undersökning

Det finns många olika infallsvinklar som kan appliceras för att studera polisernas förändring, och vid sidan av de stora allomfattande verken som Gaines och Reppetto finns arbeten med ett mer lokalt fokus som de av Appier och Dulaney. Forskningsläget kring polisens utveckling under min undersökningsperiod är väletablerad och många olika historiska verk finns skrivna. Det är därför inte mitt syfte att bidra med någon ny information om poliskårens utveckling, utan att studera hur denna har speglats på det populärkulturella fältet.

Också om detta finns det en del forskning, men den är inte särskilt omfattande. I *Police on screen, Hollywood cops, detectives, marshals and rangers* studerar den amerikanska pensionerade polisen Ray M. Loft hur synen på polisen har ändrats i filmer under 1900-talet.²⁴ Loft väljer ut ett flertal filmer från olika årtionden. Den första är *Easy street* från 1917 och den senaste *Tombstone* från 1993 och skildrar hur polisens roll har förändrats. Loft har precis som jag till syfte att visa på hur denna förändring speglar det större samhället. Som jag beskrev i teoriavsnittet anser jag att det finns relevanta skillnader mellan filmer och tv-serier. Även om synen på en Stormtrooper från en Sci-fi film kan kopplas samman med synen på polisen, saknar denna filmstudie den vardagliga representation som jag anser vara en viktig del av min studie och som finns i tv-serier.

²² Marvin 1996, s 9

²³ Janis Appier, *Policing Women: The sexual politics of the Law enforcement and the*, Philadelphia, 1998

²⁴ Ray M Loft, *Police on screen, Hollywood cops, detective, marshals and rangers*, Michigan, 2010

Kring just polisserier finns det också forskning. Ett exempel är Jonathan Nichols-Pethick verk *TV Cops: The Contemporary American Television Police Drama* som utforskar genrens utveckling.²⁵ Pethick studie utgår från samma material som min, men skiljer sig i tid då Pethick väljer att lägga fokus på att förstå den utveckling som börjat ske kring 1980-talet med *Hillstreet blues* och skiftet mot en mer dramaorienterad presentation. Alla mina serier utspelar sig tidigare än den förvandling av polisseriegenren som Pethick beskriver. Pethick syfte är inte heller att ställa polisserier mot en historisk bakgrund utan att analysera genrens utveckling i sig. Jag kommer alltså att utgå från Pethicks material men med Lofts syfte att försöka koppla samman mikrovärlden som finns i filmen eller tv-serien med den större makrovärlden.

²⁵ Jonathan Nichols-Pethick, *TV Cops: The Contemporary American Television Police Drama*, Routledge 2012

2 Det amerikanska samhällets utvecklingen 1930-1975

2.1 Amerikanska normer 1930-1960

USA var på 1960-talet ett väldigt annorlunda samhälle än det är idag och för att kunna förstå hur synen på auktoritet blev utmanad, är det viktigt att först förstå vilka normativa värderingar som var dominerande tidigare. USA hade gått ut ur det andra världskriget som den kanske största segraren och var en av de två dominerande supermakterna i världen. Framför allt hade landet förskonats från den ekonomiska förödelsen som drabbat europeiska och asiatiska nationer, och då andra världskriget slutade rådde högkonjunktur då krigsindustrin dragit igång ekonomin igen efter den stora depressionen.²⁶ En stor del av den amerikanska befolkningen, närmare 18 miljoner, hade deltagit i kriget och återvände nu hem till en snabbt växande ekonomi.²⁷ En annan stor del av befolkningen hade deltagit indirekt i den stora krigsindustrin som sattes upp under kriget då USA blivit ”The Great arsenal of Democracy” och försett resten av den allierade världen med amerikanska vapen.²⁸ Den generation av amerikaner som aktivt deltog i andra världskriget har i efterhand kallats ”The Greatest Generation”, vilket anspelar på deras roll i kampen mot fascismen i Europa och Asien.

En bild av ett hjältemodigt USA som friheten och demokratins stora beskyddare hade uppstått och detta ideal upprätthölls även under Kalla kriget med det kommunistiska östblocket som den nya fienden. Kommunismen beskrevs som en infiltrerande ideologi som det gällde att vara vaksam mot. Det existerade en rädsla för att kommunismen skulle spridas till USA som fick sitt uttryck i senator McCarthy häxjakt på kommunistiska infiltratörer.²⁹ Det fanns en stor misstänksamhet mot revolutionära och socialistiska idéer som ofta brukar kallas ”Red Scare” och många protestgrupper klumpades samman. Den politiska normen utgick från föreställningen att USA hade en speciell mission i världen och måste intervensera mot kommunismen för att försvara den fria världen. Ekonomiskt var ”The New Deal” den dominerande tanken. Principen lanserades av president Franklin D Roosevelt år 1933 och innebar att staten skulle gå in och spendera pengar när lågkonjunkturer uppstod och skapa en stabil ekonomisk tillväxt. Detta ekonomiska tänkande var dominerande framför allt under Lyndon B Johnson. Det är viktigt att komma ihåg att de monetaristiska ekonomiska principer

²⁶ Lennart Schön, *Vår världs ekonomiska historia, den industriella tiden*, Stockholm 2010, s. 399

²⁷ Howard Zinn, *Det Amerikanska folkets historia från Columbus till Clinton*, Harperperennial 1995, s. 376

²⁸ Schön 2010, s 399

²⁹ Hochman 1993, s 297

som är dominerande i dagens USA inte var det under denna tid. The New Deal ledde till att en rekordstor del av den amerikanska befolkningen fick tillträde till högre collegeutbildning i lagstiftningar som ”The GI bill” från 1944. Från 1945 till 1960 ägde en stark ekonomisk tillväxt rum i USA, vilket stärkte det ekonomiska systemets legitimitet.

Socialt hade andra världskriget lett till en viss förändring i kvinnornas roll då många funnit anställning inom krigsindustrin. Efter krigets slut etablerades ett genusideal som betonade kvinnans roll i hemmet och ansvar för att uppfostra barnen medan mannen skulle vara familjens försörjare.³⁰ Den heterosexuella familjenormen var en självklarhet, och homosexualitet var olagligt och kunde leda till fängelsestraff och inspärning på mentalsjukhus. Större delen av befolkningen ingick äktenskap, och paren skulle gärna vara så unga som möjligt; snittåldern var 20,1 år 1960 för kvinnor som gifte sig för första gången.³¹ Äktenskapens starka roll hängde samman med att den kristna religionen, främst i sin protestantiska form, var en normativ grund för samhället. Det rådde viss misstänksamhet mot katoliker. Ett av John F Kennedys viktigaste vallöften var därför att han inte skulle ta order av påven som president.³²

En annan normativ föreställning, vilken var stark framför allt i Sydstaterna, var att raserna borde leva var för sig segregerade. Slaveriet hade avskaffats på federal nivå efter inbördeskriget slut 1865 men regionala lagar som kollektivt kallades ”Jim Crow Laws” hade istället införts för att hålla den afro-amerikanska minoriteten borta från makt och inflytande i de gamla sydstaterna.³³ Lagarna aktualiserade en debatt som har pågått sedan George Washingtons och Thomas Jeffersons tid om vad som skulle lagstiftas på en federal respektive delstatlig nivå. Segregering började ifrågasättas i Sydstaterna i början av 1960-talet. Den afroamerikanska kvinnan Rosa Parks kända vägran att ge sin plats till en vit man på bussen ledde till en bussbojkott i Montgomery Alabama 1955 mot bussbolaget.³⁴ President Eisenhower skickade federala trupper till Little Rock Arkansas för att låta nio afroamerikaner gå i en vit skola 1957.³⁵ Många afroamerikaner hade sedan inbördeskrigets slut 1865 flyttat norrut för att undkomma lagarna. På 1930-talet hade cirka 90 % av afroamerikanerna bott i Sydstaterna, men 1965 bodde ungefär 50 % i nordstaterna, vilket ledde till att segregerade områden började uppstå

³⁰ Zinn 1995, s 463-465

³¹ U.s Department of health education and welfare 1960, s 7

³² <http://www.youtube.com/watch?v=KliYEobR6I>

³³ Stephen Gaurbard *The Presidents, the transformation of the American presidency from Theodore Roosevelt to George W Bush*, London 2004 s 430

³⁴ Zinn 1995, s 416

³⁵ Hochman 1993, s 289

även här.³⁶ Den rasmässiga normen om segregering var rådande de följande 15 åren och kom att på allvar ifrågasättas först när en stor medborgarrättsrörelse vuxit fram på 1960-talet.

Det heterosexuella äktenskapet, hemmafruidealet och idén om rassegregering var starkt förändrade i det amerikanska samhället när min första serie ”The Andy Griffith show” började sändas år 1960. Under resten av 1960-talet och även på 1970-talet skulle dessa normer som framför allt gynnade den vita medelklassen komma att utmanas, då en ny ung generation letade efter sin identitet.

2.2 Amerikanska normernas förändring 1960-1975

1960-talets amerikanska historias första riktigt stora händelse var att John F Kennedy valdes till president 1960. Demokraten Kennedy hade starkt kritiserat den tidigare republikanska president Eisenhowers administration för att han inte konfronterat det kommunistiska östblocket tillräckligt, vilket var ett av Kennedys vallöften.³⁷ Kennedy hade i valet besekrat den dåvarande vicepresidenten Richard Nixon och med sin vicepresident Lyndon B Johnson skulle de två männen leda Amerika in i en ny politisk era.

Denna nya politiska era skulle framför allt domineras av Kennedys nya utrikespolitik med ett hårdare ställningstagande mot den kommunistiska världen. Detta nya hårdare ställningstagande skulle få stora konsekvenser för USA:s utveckling, då Kennedy började och hans efterträdare Lyndon B Johnson fortsatte att skicka amerikanska trupper till Vietnam för att förhindra spridningen av kommunismen i landet. Den amerikanska inbladningen i Vietnam hade startat med att USA 1955, under Eisenhower, skickade ett hundratal kommandosoldater för att träna den lokala syd- vietnamesiska armén. Vietnam var precis som Korea uppdelat i en nordlig kommunistisk sovjetvänlig del och en sydlig amerikavänlig del. Nordvietnam lett av Ho Chi Minh började sända infiltrationsstyrkor för att hjälpa den lokala sydvietnamesiska Vietcong-gerillan att störta den västvänliga regeringen och ena landet. Amerika, som politiskt var rädd för att Sydvietnams fall skulle leda till en dominoeffekt där andra länder i regionen som Thailand och Kambodja också skulle falla, började sända trupper och material till landet. Konflikten eskalerade gradvis med en allt större amerikansk inblandning och bombkampanjer

³⁶ Zinn 1995, s 424

³⁷ Graubard 2004

mot Nordvietnam samt Laos och Kambodja. Amerikanska trupper stred i Vietnam under åren 1963-1973 och som flest skulle cirka en halv miljon soldater tjänstgöra i landet.³⁸

Vietnam-kriget skulle hamna i en stor moralisk gråzon som debatteras än idag i USA vilket fick som konsekvens att den amerikanska utrikespolitiken som en demokratisk kämpe, började ifrågasättas. De ökade tvivlarna på landets nobelhet ledde till en stor proteströrelse mot det amerikanska deltagandet i kriget. Protesten kom framför allt från de i ”Babyboomers” generationen, vilket var barn födda efter andra världskrigets i en stor befolknings explosion och som nu hotades med värnplikt. Stora demonstrationståg gick igenom ett flertal amerikanska städer för att protestera mot kriget och många unga män brände sina inkallelseorder offentligt i protest. Den mest kända var antagligen den när demokraternas nationella kommitté nästan stormades i Chicago 1968. Denna protest mot Vietnamkriget blev ett startskott för att flera av samhällets normer och värderingar började ifrågasättas i det som i efterhand kallats ”Counterculture”.³⁹ Inom denna motkultur började ett flertal frågor kring den amerikanska politiken ställas som varför USA, världens rikaste samhälle, skulle diktera förhållandena för fattiga jordbruksnationer och varför afroamerikaner skulle behöva bli inkallade för att slåss för en nation som förnekade dem de rättigheter som den vita befolkningen hade. Många olika rörelser samlades kring frågan om Vietnamkriget, som exempelvis det marxistiskt-militaristiska Svarta panter- partiet och hippierörelsen som förespråkade kärlek och total pacifism och som spred sig även utanför kriget då den andra vågen feminism började avvisa kvinnans roll i hemmet.

Den kanske viktigaste av proteströrelser under tiden var medborgarrättrörelsen ledd av den nobelfredsprisbelönande pastorn Martin Luther King Jr. Medborgarrättsrörelsen hade, som jag beskrev tidigare, sina rötter betydligt längre bak i tiden än 1960-talet men började nu på allvar med fredliga protester mot segregeringen i Södern. Den 28 augusti 1963 höll Martin Luther sitt kända ”I have a dream”-tal där han uppmanade till en total avsegrering av samhället. Segregationsnormens ifrågasättande ledde till att den dåvarande presidenten Lyndon B Johnson, som tog över efter det att Kennedy lönmördats den 22 november 1963, tog initiativet till två viktiga federala lagar ”The Civil Rights Act” (1964) och ”Voting Rights Act” (1965) för att införa jämnliska förhållanden oberoende av etnisk bakgrund.⁴⁰ Lagstiftningen mötte stark kritik från sydstaterna, och det berättas att att Lyndon B Johnson ska ha sagt att demokraterna

³⁸ Zinn 1995, s 460

³⁹ Hochman 1993, s 40, 194, 123

⁴⁰ Hochman 1993, s 99-101, 123, 306-

”förlorat Södern för en generation framöver”. Den federala regeringen lagstiftande innebar dock inte slutet för diskriminering baserad på hudfärg, och spänningen mellan olika etniska grupper förblev stark under eran 1960-1975. Lönmordet på Martin Luther King jr i april 1968 fick en stor påverkan och ifrågasättandet av de gamla rasbaserade normerna liksom också relationen mellan den federala regeringen och delstaternas rättigheter fortsatte.

Under 1960-talet drog det som i efterhand kallas den andra feministiska vågen igång och förblev aktiv även under 1970-talet. Den första vågens feminism hade huvudsakligen handlat om rösträtt och lika rättigheter inför lagen och den följdes nu av en andra våg som ifrågasatte kvinnans roll i hemmet men även en rad av andra frågor som rätten till abort och dagis för de yrkesarbetande kvinnorna.⁴¹ Detta var en stor utmaning av den gamla hemmafrunormen som på 1960-talet varit väldigt stark i USA och den kom för många afro-amerikanska kvinnor att kopplas samman med medborgarrättsrörelsen. Tillsammans utmanade dessa rörelser den rådande auktoriteten som utövades, framför allt av vita medelålders män. Därför är ifrågasättandet av könsrollerna viktiga för att kunna förstå hur synen på auktoritet uppfattades och förändrades.

Amerikaner i allmänhet hade länge en stark tro på heterosexuella äktenskap som normen för hur samhället skulle vara uppbyggt. På 1960-talet skulle normen inte enbart ifrågasättas av kvinnliga medborgarrättsorganisationer utan även av homosexuella rättighetsgrupper. Homosexualitet var fortfarande olagligt och ansågs omoraliskt i de flesta delstater under 1960-talet. Gay pride-aktivister som försökte bryta dessa stigman började framför allt växa sig starka efter att den amerikanska polisen i New York gjort ett tillslag mot gaybaren Stonewall Inn 1969, då kunderna slagits tillbaka. Gay-right-organisationer krävde nu att relationer mellan två människor från samma kön skulle avkriminaliseras med slogan ”we’re here we’re queer, get used to it”.⁴² Detta gjorde att vissa områden kom att få en stor homosexuell befolkning som i New York och en speciell subkultur bildades.

De kapitalistiska normer som rådde efter det andra världskriget kom att utmanas från flera håll. Så exempelvis från den nya hippiesubkulturens företrädare som ansåg att de ekonomiska resurserna borde fördelas på ett mer rättvist sätt, ofta med socialistiska tankar som grund. Marxistiskt tankesätt hade också en visst inflytande framför allt under 1968 års studentprotester, även om det amerikanska kommunistpartiet aldrig blev en särskilt viktig aktör

⁴¹ Zinn 1995 s 466-471

⁴² Hochman 1993 s 490, 562

under 1960- och 1970 talet. Det kapitalistiska systemet som fanns i USA på den tiden var dock väldigt annorlunda från dagens och idéerna från ”The New Deal” var fortfarande aktuella. Mycket resurser lades på att bygga upp ett stort välfärdssystem framförallt som ett led i Johnsons ”Great society” program.⁴³ För att bekosta lokala välfärdsprojekt höjdes skatterna för de med högre inkomster, som därför började flytta ut till förorterna som hade lägre skatter. Detta fenomen har senare fått namnet ”White Flight”, och genom att höginkomsttagarna lämnade de större städerna minskade deras resurser, vilket i sin tur skapade en ond cirkel. Det välfärdssystem som hade präglat USA under efterkrigstiden med starka regleringar och höga skatter började vackla och under hela 1970-talet skulle USA tillsammans med en stor del av resten av världen genomgå en ekonomisk kris med en stagnerande ekonomisk tillväxt.⁴⁴

Perioden 1960 till 1975, då mina serier utspelar sig, ser jag som en tid av stora spänningar i inrikespolitiken. Sydvietnam föll, segregationen minskade, homosexualitet avkriminaliserades och kvinnorna började i större utsträckning komma ut på arbetsmarknaden. Dessa samhällsförändringarna, som också gjorde sig gällande i Sverige, gör denna tidsperiod väldigt intressant att undersöka, och den populärkultur som växte fram tror jag gör denna period lite unik. Inte för att perioder präglade av stora förändringar inte funnits tidigare utan för att det finns ett stort populärkulturellt material sparad som ger en unik inblick i tiden. De förändringar som jag här redogjort för utgör en utgångspunkt i min analys av hur synen på auktoritet förändrades under perioden. Genom att försöka hitta ideologiska koder kopplade kring ämnena i mina tv-serier, hoppas jag kunna skapa en mikroföreståelse av detta makroämne.

2.3 Tv:ns utveckling

Den 26 september 1960 ägde en historisk händelse rum. Då sändes den första presidentdebatten live i amerikansk TV. Det var John F Kennedy, en senator från Massachusetts, som utmanade den dåvarande vicepresidenten Richard Nixon i kampen om presidentposten. Detta gav den unga Kennedy, som blivit hårt kritiserad för sin brist på erfarenhet, möjlighet att triumfera över den mer erfarna Richard Nixon. Debatten är än idag intressant att studera, inte enbart för sakfrågorna som togs upp, utan framför allt på grund av att Kennedy till skillnad från Nixon uppenbarligen hade insett det nya mediets kraft.⁴⁵ Kennedy talar med självförtroende och lugn rakt in i kameran till skillnad från Nixon som håller sig passiv, ofta blinkade och svettades

⁴³ Hochman 1993, s 204

⁴⁴ Schön 2010 s 479

⁴⁵ <http://www.youtube.com/watch?v=gbrcRKqLSRw>

konstant. Debatten kan ha setts av så många som 70 miljoner tittare och vände presidentvalet till Kennedys fördel.⁴⁶

Debatten anser jag är en bra indikator på den växande makt Tv:n hade fått i det amerikanska samhället. När Vietnamkriget inte längre var något som lästes om i tidningen utan sändes i kvällsnyheterna fick den amerikanska befolkningen en helt annan relation till kriget. Ett av Nordvietnams huvudmål var att vända den amerikanska opinionen mot kriget. Ett känt ögonblick är när nord- och sydvietnamesiska kommandosoldater attackerade det amerikanska konsulatet i Saigon under tet-offensiven 1968.⁴⁷ Bilderna från offensiven gjorde att många amerikaner började anse att kriget inte gick att vinna trots att tet-offensiven i sig till stor del var ett materialistiskt nederlag för Nordvietnam. Tv-n och de rörliga bilder som kom ut blev en allt viktigare faktor för att fastställa den allmänna opinionen, inte enbart i krig och presidentdebatter utan även som en kulturell leverantör av tv-program som USA eftersträvade. År 1963 hade cirka 93% av alla amerikanska hem en tv-apparat, så tv-tittandet var väldigt utbrett.⁴⁸ Tv-tittandet var annorlunda än idag genom att det enbart fanns tre stora nationella tv-stationer nämligen ABC, CBS och NBC som hade en stor marknad. För att ge ett exempel så hade 1963 programmet "The beverly Hillbillies" som gick på CBS, 34.9% av tittarna som ägde en tv. En stor del av befolkningen tittade alltså på samma program och de 31 mest sedda programmen från samma vecka hade 20 % av tv-ägarna som tittare. För att göra en modern jämförelse så hade det mest sedda programmet i USA år 2009-2010 enbart 9.1 % av tv-tittarna. Denna enorma skillnad i hur befolkningen tittade på tv kan kopplas till att kabel tv-n med ett väldigt brett utbud ännu inte hade uppfunnits.

Om en liknande undersökning hade gjorts med moderna tv-program, så hade en stor del av tiden behövts läggas på att hitta vilken befolkningsgrupp som programmet riktade sig till. Under 1960-talet tittade tv-publiken antagligen på ABC, CBS eller NBC, och alla tre kanalerna gjorde därför program för en så bred publik som möjligt. Detta gjorde också att olika minoritetsgrupper som gay-personer eller afroamerikaner kanske lämnades utanför men bidrog samtidigt till att skapa en allmän konsensus bland tittarna som ju representerade en stor del av befolkningen. Den största skillnaden är kanske att dessa serier framför allt vände sig till folk i medelåldern och inte till ungdomar. Detta slog igenom först med den moderna blockbustern i filmer som *Star Wars* (1979) och *Hajen* (1975) och även senare i mer aktion-orienterade

⁴⁶ Graubard 2004 s 412

⁴⁷ <http://www.youtube.com/watch?v=q1vJqTN-qVI>

⁴⁸ Charles Murray, *Coming apart the State of White America, 1960-2010*, New York 2012

tv-serier som t.ex. *Miami Vice* (1984). *Mod Squad* var till viss del en föregångare och försökte inrikta sig till en yngre publik även om den inte riktigt lyckades.

3. Polismän i amerikanska polisserier

3.1. Andy Griffith show: en polisserie utan brott

Next thing you'd know people are gonna be jaywalking all over the place and disregard keep of lawn signs and everything, well Mayberry is going to turn into a regular sin town⁴⁹.

The Andy Griffith show började sändas den 3 oktober 1960 på CBS och skulle under sina 8 säsonger ha en långtående popularitet.⁵⁰ Serien utspelar sig i den fiktiva orten Mayberry i North Carolina och beskrivs som en liten landsbygdssort. Seriens huvudrollsinnehavare Andy Griffith spelar sheriffen Andy Taylor, vars mål är att behålla freden i den lilla staden vilket inte verkar särskilt utmanande. I de övriga rollerna spelar en ung Ron Howard hans son Opie Taylor, Frances Bavier gestaltar Andy Griffith moster Bee Taylor vilket Bavier vann en Emmy för sin rolltolkning 1967. Slutligen spelar skådespelaren Don Knotts Andys kusin Barney Fife och vann hela fem Emmys för rollen under seriens gång. Alla karaktärerna är alltså släktingar med varandra och även om serien har två poliser som huvudrollsinnehavare i Andy och Barney är det mer en familjekomediserie, vilket jag tror reflekterar tiden. Seriens komedi handlar framför allt om interaktionen mellan släktingarna och ses nog som lite töntig för en modern publik. Serien sändes i svartvitt, eftersom färg-Tv:n inte hade slagit igenom.

Det första avsnittet där karaktärerna introduceras handlar om hur Andys och Opies tidigare hemhjälp Rose ska gifta sig med en man och Andy viger dem i en ceremoni. Sonen Opie är väldigt upprörd över att den gamla hemhjälpen ska lämna dem och hon beskrivs mer som en moder för sonen än en hemhjälp. Under bröllopet så protesterar Opie högljutt till faderns irritation. Efter bröllopet kretsar resten av avsnittet kring en ny karaktär, Bee Taylors ankomst, vilket är Andys moster som uppfostrade honom när han själv var ung. Opie är väldigt skeptisk och misstänksam mot mostern och har svårt att glömma den gamla hushållerskan Rose. Komedin, men även dramat, i avsnittet kommer från hur Andy försöker introducera sonen till den nya hushållerskan vilket inte slutar särskilt väl. Till slut när mostern bestämmer sig för att åka så ändrar sig sonen och kramar om mostern. Kusinen Barney dyker upp väldigt lite och spelar inte en central roll under avsnittets gång.

⁴⁹ The Andy Griffith show 14.50-15.00

⁵⁰ <http://www.imdb.com/title/tt0053479/>

Andy Taylor

Andy Taylor ses först i seriens inledning där han tillsammans med sin son Opie går för att fiska och en glad melodi visslas i bakgrunden. De Realistiska koderna visar direkt in tittaren i en väldigt idyllisk bild av landsbygdens Amerika med friluftaktiviteter och fin natur. Andy är i den övre trettioårsåldern, en relativt lång man med svart hår och han är prydligt men inte fint klädd. Han verkar nästan alltid glad och ler konstant även när han blir irriterad över olika problem, och han betar sig mycket artigt och pratar med en vänlig sydstatlig accent. Koderna bakom karaktärens utseende verkar vara skapade för en medelklasspublik, vilket var den dominerande tittargruppen under eran.

I avsnittets inledande scen där karaktärerna introduceras för första gången, är Andy i centrum för en vigselceremoni, och i scenen finns koder som beskriver honom indirekt som en god kristen. Andy viger sin gamla hushållerska Rose med mister Pine. Det är intressant att notera att bröllopet inte äger rum i en kyrka utan i Mayberrys sheriffsstation som även är ett tingshus. Det är dock en kristen vigsel och Andy läser från en bok som ser ut som Bibeln. Att enbart Andy, sonen Opie och kusinen Barney är med tyder på att paret vill ha en snabb vigsel utanför kyrkan. Det faktum att paret väljer en civil vigselakt kan tolkas som ett brott med den dominerande traditionen. I 1960-talets USA tillhörde 99% en religion, och huvuddelen av amerikanerna betecknade sig som kristna.⁵¹

I scenen protesterar sonen Opie högt mot att den gamla hushållerskan, som han verkar gilla, ska gifta sig och lämna Opie och Andy. Här visas Andys kanske viktigaste egenskap och den som jag anser visas upp mest i avsnittet, nämligen hans relation till sonen Opie och hans egenskaper som en god far till sonen. Större delen av avsnittet handlar om just relationen mellan Opie och Andy där fadern alltid verkar ha rätt och alltid kommer på de bästa lösningarna på problemen. I den relationen finns en stark pappa vet bäst ideologisk kod vilket jag kan tolka som riktad till den äldre publiken som förstärkte den tidens dominerande syn med fadern som husets överhuvud.

Av de fyra karaktärerna som avsnittet kretsar kring verkar Andy vara den enda som saknar några direkta laster. Han framstår som en väldigt vanlig och vardaglig människa som varken är särskilt dum eller extremt smart. Ett exempel på hans beteende är när Opie får för sig att rymma sin väg för att han inte gillar moster Bee.⁵² I stället för att konfrontera sonen om varför det är fel

⁵¹ Murray 2012 s 6

⁵² The Andy Griffith show 15.25

att rymma sin väg, så hjälper Andy Opie med att skriva ett flyktbrev. När sonen sedan inser att rymningen skulle innebära att han blir tvungen att lämna sin pappa för alltid, förstår han plötsligt hur fel han hade och kramar om fadern. Andy löste problemet utan att behöva ta till någon direkt makt eller disciplin över sonen utan hade bara nästan automatiskt rätt. Faderskapet kommer i fokus och bilden av pappan som alltid har rätt förstärks, vilket kanske är den tydligaste ideologiska koden jag fann i serien.

Bilden av polisen är här tydligt sammankopplad med bilden av en god fadersfigur och auktoritetens viktiga roll var främst att hålla ihop familjen. Andy beskrivs nästan som familjens sammanhållande kitt. Han är alltid hjälpsam och har svaren på livets frågor. En intressant kod är en scen där sonen Opie vill undervika moster Bee och frågar om han kan få ta ett bad vilket fadern betvivlar för att sonen aldrig verkar vilja bada. Då säger Moster Bee att Andy ska lämna Opie i fred ”When your pa was your age we used to practicle have to sandblast him to get him clean”.⁵³ Alltså var Andy ett rätt stökigt barn också. I denna konversation anser jag att det finns en ideologisk kod riktad till den medelålders publik som identifierar sig med Andy. Den visar att åldern har gjort Andy till den dygdiga människa han nu framstår som. I så fall kommer antagligen samma förvandling att ske med Opie, vilket förstärker känslan av att fadern alltid har rätt och är en auktoritet.

Andy framställs också som rätt så häutig i många scener som när han Opie och Bee fiskar, när han tvättar bilen eller när han spelar gitarr i slutet av avsnittet. Andy anser jag representera en idealtyp som sammanfattar de normer och värderingar som låg till grund för det dåvarande amerikanska samhället men som framöver skulle komma att utmanas från olika håll. Det är utan tvekan en romantiserad bild, skapad för att förstärka förtroendet för det rådande idealet. För en nutida tittare framstår den präktige Andy Taylor däremot som en orealistisk karaktär, vilket speglar den kulturella förändring som ägt rum sedan dess.

Andys närmaste krets

För att förstå den karaktären som målas fram i Andy Taylor, är det också viktigt att förstå hans omgivning, speciellt med tanke på att hans roll som familjefader är så central. Den karaktären som Andy verkar stå närmast är sonen Opie. Han är en cirka sexårig grabb när serien börjar och har mycket energi, vilket gör honom till lite busig. När sonen till exempel tappar en apelsin på golvet använder han en diskborste för att torka av smutsen och han tar med sig maten upp på

⁵³ The Andy Griffith show 9.40-9.45

rummet när han vägrar äta framför mostern. Det finns något väldigt rebelliskt i hans beteende och Opie ifrågasätter ofta sin pappa Andy, som till exempel under giftemålsceremonin. När Andy säger den klassiska giftemålsfrasen ”Anybody here know why these two should not be weed speak now or forever hold your peace” så svarar sonen ”I know why these two shouldn’t be married”.⁵⁴ Därefter förklarar Andy för Opie att det faktiskt inte är meningen att man ska säga något, vilket får sonen att ifrågasätta logiken i uttalandet och han fortsätter protestera under ceremonin.

Detta konstanta ifrågasättande av den perfekta fadern är väldigt intressant och jag tyder det som en större ideologisk kod. Framför allt så verkar det inte ha någon betydelse hur mycket Opie ifrågasätter Andy, då fadern nästan automatiskt alltid verkar ha rätt i slutändan ändå. En viktig del av de protestvågor som snart skulle inledas var att dessa just var en generationsfråga mellan den äldre ”Greatest generation” i Andys ålder och de yngre ”babyboomers” som i och för sig var äldre än Opie. Därför blir denna konflikt mellan den faderliga idealtypen Andy och Opie väldigt intressant och kan tydas som att polisen måste hålla koll på den stökiga nya generationen. Samtidigt gör sonen aldrig riktigt öppet uppror. Han kallar Andy för ”sir”, ber kvällsbön som en god kristen och verkar ärligt älska sin far, vilket rymningsförsöket demonstrerar. Andys son Opie framstår alltså som ett upproriskt barn som det verkar vara viktigt att uppfostra rätt så han lär sig att se sina egna misstag. Det upproriska barnet förstärker också vikten av Andys karaktär av en god familjefader, vilket jag tolkar som att detta framstår som en viktigare uppgift än polisarbetet.

Nästa karaktär i Andys omgivning är mostern Bee Taylor, som är en kvinna i 60-årsåldern och ska uppfostra Opie som hon gjort med Andy samt ta hand om huset. Bee verkar framför allt representera det klassiska hemmafruidealet, vilket den andra vågens feminism skulle komma att utmana under 1960-talet. Hon lagar god mat, städar ofta och i den sista scenen när Andy spelar gitarr, sitter Bee och stickar. Hennes liv är framför allt inriktat på att uppfostra barn, och hon beskrivs nästan lite tragiskt här. När hon först anländer till huset berättar Bee för Andy i en scen där musiken stannar upp för extra dramatik att hon ”thanked god that i`ve got somewhere to go”.⁵⁵ Bee anser alltså att hennes liv är tomt utan några barn att ta hand om länge och hon verkar nästan genomgå en existentiell kris. Detta speglar ju Andy väldigt positivt då han ger Bee ett ny mening att leva genom att ta hand om Opie och ger den kvinnliga karaktären en mening med sitt liv. Opie gillar först inte Bee utan föredrar Rose och när Andy frågar sonen

⁵⁴ The Andy Griffith show 0.31-0.43

⁵⁵ The Andy Griffith show 10.10-10.15

varför svarar han "she can't fish, hunt frogs or play baseball with me".⁵⁶ Moster Bees problem för Opie är alltså att hon inte är manlig nog för att göra de saker som den tidigare Rose hade kunnat göra med Opie. Andy får därefter idén att han ska försöka rätta till detta genom att lära mostern manliga aktiviteter. Därefter försöker mostern spela baseboll med fel ända av racket, och när hon fiskar blir hon livrädd när hon får en fisk och springer sin väg och publiken är menad att skratta åt hennes misslyckande.

Tittaren får många koder genom moster Bee. Hon framställs som en svag karaktär och hon lyckas även göra Opie upprörd när hon släpper ut hans fågel av misstag. Hon står aldrig riktigt upp för sig själv heller, och det verkar vara Andys roll att säga till Opie när han går för långt. Det slutar med att Bee bestämmer sig för att lämna familjen på grund av Opies beteende. Men när Opie hör detta beslutet springer han ner, omfamnar mostern och säger "well if she goes what will happen to her, she dosen't know how to do anything".⁵⁷ Denna scen är menad att vara rörande, vilket förstärks av den sorliga musiken som spelas, men för mig framstår den lite smått bisarr. Moster framstår alltså som värdelös utan en familj att ta hand om och därför får hon stanna så hon har en uppgift i tillvaron. Återigen förstärks Andys bild i moster Bees handlande då hon beskrivs som svag och ensam och vars enda uppgift är att fungera som hemhjälp. Att hon tar hand om barn som inte är hennes egna och att hon tog hand om Andy när han var barn antyder att detta är hennes enda livsuppgift.

Den fjärde karaktären i avsnittet som inte riktigt deltar så mycket är Barney, som är Andys kusin och medhjälpare som polis. Barney beskrivs lite "halvkorkad" och som en karaktär som i allmänhet behöver Andys hjälp. Han glömmer bort ett meddelande han tänkt ge Andy och det anspelas att det är tack vare Andy han fått jobbet som polis. Som polis verkar han överreagera och anhåller en kvinna för "Jay walking," alltså för att gå över gatan olagligt. Andy kommer in och reder ut situationen som Barneys överreaktion orsakat, vilket tydliggör bilden av Andy som kugghjulet som får allt att snurra.

Koderna bakom Andys ideal som en god familjefar förstärks av hans omgivnings beteende, utan honom hade mostern inte haft någon meningsfull sysselsättning, sonen varit ouppfostrad och kusinen inte kunnat klara sitt jobb och kanske inte heller haft något. I Andys agerande tror jag det finns många ideologiska koder som speglar dåtidens normer och värderingar. De koder som dyker upp i avsnittet indikerar att det manliga medelklassidealet utgör fundamentet för

⁵⁶ The Andy Griffith show 17.42-17.46

⁵⁷ The Andy Griffith show 22.58-23.03

samhället, och det är där jag anser att synen på auktoriteten i *The Andy Griffith show* ligger. Det är inte polisarbetet som ger Andy hans auktoritet utan den viktiga roll han spelar i sin familjens liv.

Samhället Mayberry

Mayberry ligger på landet nära naturen i North Carolina, och det ges inga upplysningar om hur stor orten är. Det enda tittaren får se från Mayberry i första avsnittet är området kring Andys hus och tingshuset som även är sheriffstationen. I senare avsnitt visas mer av samhället upp för tittarna och fler sidokarakterer introduceras. Men utifrån det första avsnittet är det intressanta inte vad som visas för tittaren utan vad som inte visas. Det ges en idyllisk bild av samhället, och jag tror att det här finns många koder avsedda för tittaren. Kodernas mening är att skapa legitimitet för det rådande samhällssystemet genom att visa upp så få negativa sidor som möjligt och förstärka bilden av en idyll. Det syns inga droger eller alkohol, familjen Taylor bor i ett väldigt stort hus i relation till en ensam sheriffs lön, och det förekommer inga etniska minoriteter. Serien utspelar sig dock under en period då segregationen började ifrågasättas och North Carolina var en av de delstaterna där Jim Crow-lagar hade införts.

Den enda gången poliserna faktiskt gör något polisarbete är när Barney arresterar den äldre kvinnan Emma för att hon går över gatan, vilket han svarar kan leda till ”disregarding keep of the lawn signs”.⁵⁸ Att folk börjar gå på gräsmattor beskrivs som det största hotet mot samhällets välmående. Det verkar inte finnas någon direkt ondska i Mayberry, i alla fall inte i det första avsnittet och det beskrivs som ett väldigt trevligt samhälle att bo i. Den idyllen känns samtidigt konstig med tanke på de protestvågor som börjat dra igång i det amerikanska samhället. Uppenbarligen fanns det grupper i det amerikanska samhället som inte ställde sig bakom denna idylliska bild av det dåtida USA. Men det är svårt att säga hur nära verkligheten denna skildring framstod vara för dåtidens genomsnittsamertkan.

3.2. The Mod Squad: rebeller som snutar

They are kid's just kids.⁵⁹

⁵⁸ The Andy Griffith show 14.53-14.55

⁵⁹ The mod Squad 11.41

The Mod Squad skulle började sändas den 24 september 1968 på NBC och till skillnad från *The Andy Griffith show* sändes den i färg.⁶⁰ *The Mod Squad* skulle aldrig komma att nå samma framgång som de andra två serierna uppnådde när de sändes, även om serien inte var en flopp. Kanske berodde detta på att serien försökte tilltala ungdomar vid 1960-talets senare del i stället för den äldre publiken. Runt 1968 var den rörelse som i efterhand kollektivt blivit kallad ”counter culture” i full gång och Tv-bolagen försökte nu ta marknaden med nya yngre tv-tittare. Serien har liksom *Andy Griffith* fyra huvudkaraktärer. I rollerna finns Michael Cole som Pete Cochran, Clarence Williams som Linc Hayes och Peggy Lipton som Julie Barnes. Peggy fick en Golden globe för sin roll 1971. Seriens huvudrollskaraktär är Pete, men han har inte samma centrala roll i serien som Andy Taylor hade i sin. I en fjärde stödroll finns Tige Andrews som kaptenen Adam Greer som ger dem uppdrag. Serien utspelar sig i staden Los Angeles och fokus förflyttades från landsbygdsmiljö till stadsmiljö.

Handlingen kretsar kring huvudkaraktärernas träning och första uppdrag för polisen. De har blivit rekryterade för polistjänst i utbyte mot straffimmunitet för brott de har tidigare begått. De deltar i en enhet kallad *The Mod Squad*, ledd av kaptenen Adam som övervakare. Enhetens syfte är, att genom att rekrytera ungdomar för polisstyrkan, bedriva verksamhet för att rädda andra ungdomar från att hamna i brottlighet. När en polis vid namn Wiley blir skjuten sätts de tre amatörerna på fallet som leder dem till en ung kvinna vid namn Tina. Hon visar sig vara en bortsprungen dotter till en guvernör. Guvernören nu blir utpressad av lokala kriminella som har fotografier där Tina tar drogen LSD. Polisen försöker därefter få tag på bilderna som utpressarna använder sig av och avsnittet slutar med en strid mellan två av de unga poliserna och skurkarna, där poliserna vinner.

Pete Cochran

Pete Cochran, som är huvudrollsinnehavare, är en vit man i tjugoårsåldern. Han har krulligt hår och är normallång, och han klär sig på ett sätt som idag kan anses stereotypiskt för det senare 1960-talet, ofta i enklare kavajer eller västar. I Petes utseende finns det många koder avsedda att tilltala en yngre publik. Vad Pete blev arresterad för framgår aldrig, men han verkar inte ha så många problem. Till skillnad från sina två kolleger kommer han från en välmående familj, vilket Linc och Julie ofta framhåller för honom. Han framstår inte direkt som en hippie utan en allmän rebell, som har gjort uppror mot systemet men nu i efterhand verkar lite förlorad.

⁶⁰ <http://www.imdb.com/title/tt0062589/>

Avsaknaden av en klar identitet verkar vara en av hans viktigaste drivkrafter på gott och ont. Detta beskriver Pete själv i en scen med Julie och Linc som "I don't live there i dont live there because they don't want me there" alltså att han faktiskt inte lämnade det rika hemmet själv utan blev utslängd.⁶¹

Petes viktigaste egenskap är att han bryr sig om sina medmänniskor. När han till exempel först får syn på en bild av Tina, guvernörens dotter, så väljer han att undanhålla informationen för polisen för att personligen kunna hjälpa henne först. Han ringer direkt en läkare och betalar ur egen ficka för Tinas behandling när han ser att hon har tagit LSD. Efter det pratar han lugnt och sansat och försöker få henne att söka hjälp och åka hem till sina föräldrar. En annan av Petes dygder är att han är modig och inte rädd för att konfrontera skurkarna. Han vinner också två slagsmål under avsnittets gång och framställs som väldigt duktig på att slåss, även om scenerna verkar löjliga för en modern publik. Till skillnad från Andy Taylor, så uppvisar Pete några konkreta laster. Hans mod förvandlas ofta till övermod och han sätter sig i svåra situationer utan att tänka sig för. När till exempel de tre poliserna hittar var bilderna på Tina, som används som utpressningsmaterial förvaras, så bestämmer sig Pete för att bryta sig in och försöka ta dem vilket slutar illa då stället är larmat. Han tar dock ansvar för sina egna handlingar när det går snett och Pete säger åt sina kollegor att vänta utanför så de inte också hamnar i problem.

Hans förmåga att agera orationellt och impulsivt framställs som en konsekvens av hans unga ålder. Pete och hans två kollegor beskrivs ofta som "kids" trots att de är över 20 år gamla.⁶² Det intressanta med *Mod Squads* ideologiska koder är, anser jag, att trots att serien marknadsfördes som en polisserie riktad till ungdomar, verkar i alla fall det första avsnittet inte ha en sådan inriktning utan i stället utgå från den äldre generationens premisser. De ideologiska koder som ligger bakom Petes agerande är att tidens ungdomar är vilsna och behöver en identitet. Detta stämmer in rätt bra med tidens tankar, då en av "counter culture" viktigaste element var just att finna en identitet. Genom att visa att identitet går att finna i att uppfylla sin plikt i förhållande till samhället, framträder en tydlig ideologisk kod. Förhoppningen verkar vara att om de problem som resulterat i ungdomarnas identitetslöshet kan lösas, så kommer de att anpassa sig till de rådande normerna och göra sin plikt i samhället.

⁶¹ The mod Squad 51.08-51.10

⁶² The mod Squad 11.44

Petes kollegor

Seriens karaktärer verkar huvudsakligen vara indelade efter åldrar och den speglar den den generationskamp mellan ”babyboomers” och ”The greatest generation” som hade börjat framträda. Av de ungdomliga karaktärerna får Petes två kollegor Julie och Linc mest tid för att uttrycka sig i avsnittet. Om Pete kan anses vara en övre medelklassrebell, så kan Julie mer beskrivas som en hippie. Hon klär sig ofta på ett i efterhand stereotypiskt hippiesätt och använder bland annat ordet ”psychedelic” för att beskriva sina gardiner.⁶³ Hon har blont hår och är, som Pete, litet över 20 år gammal. Liksom Pete representerar annorlunda manskaraktär jämfört med Andy Taylor, så skiljer sig Julie stort från den kvinnliga karaktär som finns i Bee Taylor. Julie kommer från en splittrad familj och hennes mor är en prostituerad, vilket var ett lite vågat ämne att ta upp under denna tid och står i bjärt kontrast till Andy Griffiths idylliska samhälle. Julie står på sig, och den kvinnliga undergivenhet som syntes så tydligt i Bees karaktär, är inte lika framträdande här. Det hon behöver männens hjälp med är av fysisk art i form av hjälp när hon blir attackerad av en skurk.⁶⁴ Hennes främsta insats för att lösa fallet är också att flörta sig till information från en av skurkarnas hantlangare och att vara undercover i en dansbar, vilket inte heller visar på en jämlik syn.

I Julie har definitivt det hemmafruideal som präglade USA efter andra världskriget utmanats, men den självständiga kvinnotyp hon representerar är ännu inte ett allmänt accepterat ideal. Här anser jag att det finns en kod till dåtidens publik i att även om det gamla hemmafruidealet ifrågasätts och unga kvinnor är mer självständiga, så behöver de ändå stå under manlig uppsikt. Precis som Pete beskrivs Julie också som lite förvirrad på grund av sin ringa ålder och trasiga familj. En stor skillnad mellan det äldre kvinnoidealet som finns i Bee är att Julie sexualiseras genom att visa upp sig i bikini på stranden.

Petes andra kollega Linc är en afroamerikan, även han cirka tjugo år gammal och han klär sig även han typiskt för sin tid, ofta i vita kavajer. Han har en stor afrofrisyr. Om Pete är en allmän rebell och Julie en hippie kan Linc beskrivas som en företrädare för Black Powerkonceptet. Linc använder ofta fraser som ”soul brother” för att t.ex. beskriva en vän.⁶⁵ Han medger att han kommer från en stor, men fattig familj med 13 syskon och han har många praktiska färdigheter som att till exempel kunna ”låsa upp” en dörr eller bugga ett hus. Precis som hans två kollegor beskrivs han som vilsen i livet. När Pete säger att han blivit utslängd så svarar Linc med ”this

⁶³ The mod Squad 33.37

⁶⁴ The mod Squad 36.28

⁶⁵ The mod Squad 13.15

job is the first time we ever really belonged to anything”.⁶⁶ Återigen förkommer det en kod hos både Linc och Julie om att dåtidens ungdomar behöver en identitet och att denna kan fås genom att göra sin plikt i samhället, vilket de tre poliserna är ett exempel på.

Som afroamerikansk karaktär beskrivs Linc inte på ett löjligt eller nedvärderande sätt. Han är ingen komisk karaktär och framställs som lika smart och kompetent som sina två vita kollegor. Återigen är det en stor förändring sedan *Mayberry* och *Andy Taylor* där inte en enda icke-vit karaktär gestaltades. Linc använder sig ofta av slangspråk. Det gör även hans två kollegor, om än inte i samma utsträckning. Segregationen hade börjat avta, och även om det döljer sig några etniska stereotyper i Lincs karaktär, beskrivs han mer eller mindre som jämställd med sina två vita kollegor. Samtidigt förekommer det, bortsett från Linc, bara en enda svart karaktär i avsnittet, vilket är hans vän Cully. Koderna bakom Linc verkar vara att även afroamerikanska ungdomar ska sluta vara rebeller och finna mening genom att göra sin plikt i samhället.

Den sista av serien fyra huvudkaraktärer är kapten Adam som rekryterade de tre ungdomarna. Han skiljer sig från de tre ungdomarna främst genom att han är i fyrtioårsåldern. Han klär sig nästan alltid i kostym, har en stark plikt känsla och tar sitt arbete på stort allvar. Kapten Adam fungerar som en fadersfigur för de tre ungdomarna och skäller ut dem när han anser att de har gjort något fel. Han representerar det manliga ideal som var tydligt hos Andy Taylor där fadern alltid har rätt och inte ska ifrågasättas. Även om Adams biologiskt inte är kopplad till någon av ungdomarna, ser de automatiskt upp till honom och han får ofta försvara dem mot överordnande poliser när de handlar fel. Koderna som är knutna till kaptenen, vilka tittarna är menade att reagera på, är att ungdomarna borde ha honom som förebild men att de är förvirrade. Kapten Adam gör inga direkta sexistiska uttalanden mot Julie eller rasistiska mot Linc, även om han behandlar dem nedlåtande på grund av deras ålder. Han beskrivs framför allt som en kompetent polis som håller koll på ungdomarna och ser till att de sköter sig.

Los Angeles 1968

Los Angeles, staden där serien utspelar sig, framstår till skillnad från *Mayberry* som ett samhälle i förändring. Den idylliska bild som kantade Andy Taylors värld finns inte längre och det är nu ungdomars verklighet som står i fokus. Som jag tidigare framhållit så skildras inte ungdomarnas värld särskilt positivt, och jag anser att det finns en bakomliggande kod i att de bör anpassa sig till de värderingarna som kapten Adam symboliserar. När polisen Wiley blir

⁶⁶ The mod Squad 51.53-51.55

skjuten i början av avsnittet, så tar våldsutövarna upp hans lik och bär in det i sin bil för att dumpa det. Under bilfärden skändas Wileys lik genom att skurkarna målar hans ansikte med färg innan de dumpar liket. När polisen senare finner liket är det genast tydligt att "kids" har gjort detta mord.⁶⁷ Det intressanta med brottslingarna är att de alla är ungdomar och även att alla är vita. Deras boss är cirka 30 år gammal. Skurkarna får inget större utbyte av sina brott förutom pengar och makt.

Det centrala brottet är ett en guvernör blir utpressad på grund av att dottern Tina tar LSD och är drogberoende. Här indikeras att problemet ligger i den yngre generationens bristande anpassning till samhällets normer. Tina framställs som väldigt oansvarig och svarar Pete "i love him but ive got to be me" när han frågar om hon inte ska ta sig hem.⁶⁸ Hon framstår som bortskämd, som enbart bryr sig om sitt eget liv, och ett av de budskapen från motkulturens företrädare att man kan välja att gå sin egen väg, förkastas indirekt. Guvernören själv beskrivs som en älskvärd och tuff far som dras ned av dotterns omoraliska beteende.

Den yngre generationen beskrivs alltså konstant som rebellisk, men det visas aldrig något som skulle ha kunnat legitimera deras uppror. När Wiley först dödas så är en av de misstänkta gärningsmännen som dyker upp, en afroamerikan vid namn Cully, som Linc känner och därför bestämmer sig för att fråga ut. Linc erkänner inte själv för Cully att han är en polis när han förhör honom diskret i ett boxningsgym. När Linc ljuger och frågar Cully om han kan få ett alibi för kvällen, så svarar denne aggressivt att polisen Wiley som tagit fast honom var en nobel människa. Cully beskriver hur Wiley hade hjälpt honom efter en arrestering och sponsrat honom så han fått ett yrke, värdighet och en mening med livet. Han slutar med att hota Linc med "It better not be you".⁶⁹ Koden bakom Cully är återigen att ge legitimitet åt det bestående samhället och dess normer och att visa att anpassning kan ge ungdomarnas liv en mening. Att Cully är afroamerikan som villigt tar emot den hjälp han får och dessutom uttalar sig positivt om polisen, stärker detta budskap ytterligare. Den äldre generationen vill hjälpa den yngre att komma över sin upproriska tid och anpassa sig till det rådande samhällets normer.

Hippiekulturen och drogerna framstår som något ondskefullt som hotar det gamla samhället och skurkens högkvarter är i ett dansställe i typisk hippiestil. När avsnittet ska dra upp spänningen så spelas det, som är vanligt i tv- och filmserier, musik. Så var det också i *Andy Griffith show* men det intressanta är vilken musik man väljer att spela i *The Mod Squad*. När

⁶⁷ The mod Squad 11.41

⁶⁸ The mod Squad 40.40-40-43

⁶⁹ The mod Squad 16.17-16.20

någonting farligt händer så spelas en musikslinga som för tankarna till dåtidens hippiemusik.⁷⁰ Den representativa koden bakom musiken kan sägas vara att hippiekulturen är främmande, då slingan påminner om indisk musik och även farlig; en av gångerna den spelas talas det om droger.

Los Angeles i *Mod Squad* beskrivs alltså som ett samhälle i förändring men under ytan verkar det antydast att det bästa vore att gå tillbaka till de äldre värderingar som fanns i *Mayberry*. När jag studerar *Mod Squad* får jag intrycket att även om serien skapades för ungdomar, så gjordes den definitivt inte av ungdomar. Detta kanske var anledningen till att serien inte blev en lika stor framgång som de andra två serierna, då den inte relaterade lika bra till sin publik. Det gamla amerikanska samhället finns fortfarande kvar och serien verkar konstant kodmässigt antyda att den yngre generationen måste anpassa sig, vilket inte bara riktade sig till motkultursrörelser utan även till ungdomar utanför dem. De förändringarna som Amerika genomgick under 1960-talet framträder väldigt tydlig i serien. Polisens auktoritet bygger på deras uppgift att försvara den bestående ordningen och samhällets traditionella värderingar mot de nya rörelserna och deras rebelliska idéer.

3.3. Barney Miller: ett samhälle i Kaos

.... now from the world of entertainment, three people were slain in the theatre last night.⁷¹

Komediserien *Barney Miller* började sändas den 23 januari 1975 på ABC.⁷² Serien var del av ett projekt som de stora tv-bolagen hade börjat med under 1971 kallad "the rural pruge".⁷³ Projektet var menat att ta bort de äldre serierna som till exempel *The Andy Griffith shows* efterföljare *Mayberry R.F. D.*, som tilltalade landsbygdens befolkning. I stället skulle tv nu fokusera på att försöka fånga stadsborna och började därför ta upp tabuämnen. Ett klassiskt exempel är *All in the family* från 1971. Barney Miller utspelar sig på en polisstation i New York och den vann två Golden globes för bästa komediserie under de sju år serien sändes. Seriens huvudrollsinnehavare Barney Miller spelas av Hal Linden och hans hustru Elizabeth Miller av Barbera Barrie. Serien hade betydligt fler stödkaraktärer än de två tidigare som bland annat Abe Vigoda som detektiven Phil Fish och Ron Glass som Ron Harris.

⁷⁰ The mod Squad 19.08

⁷¹ Barney Miller 2.29.2.32

⁷² <http://www.imdb.com/title/tt0072472/>

⁷³ Anthony Harkins *Hillbilly a cultural history of an American idol* Oxford 2005 s203

Det första avsnittet börjar i Barneys hem, där hans fru Elizabeth försöker övertala honom att sluta som polis och i stället bli en kycklinguppfödare i Montana. Hustrun oroar sig för hans välbefinnande och samtidigt spelar en radio i bakgrunden som förklarar vilket kaos samhället är i. Barney försöker göra Elizabeth glad och skämtar bort hennes klagomål. När Barney kommer till stationen introduceras ett flertal stödkaraktärer även om ingen får en särskilt stor roll i första avsnittet. När en lokal knarkare vid namn Ramon Santos blir arresterad, lyckas han bryta sig fri och med en pistol håller han polisstationen gisslan. Barney lyckas efter ett tag övertala Ramon att ge upp vapnet så Ramon själv inte ska bli skjuten av Barneys kollega. Efter gisslandramat återvänder Barney hem och träffar sin dotters pojkvän Stanley, vars yrke är advokat och han är betald av staten. Stanley lyckas av misstag berätta om händelserna för Elizabeth som oroar sig ännu mer och avsnittet avslutas med att paret blir vänner igen.

Barney Miller

Barney Miller är en vit man i fyrtioårsåldern. Han är rätt storvuxen med svart hår och har en stor mustasch. Han är kapten på polisstationen där han arbetar, vilket är ett yrke han verkar gilla trots farorna inblandade i jobbet. Återigen verkar koderna anpassade till en medelålders publik. Då Pete från *Mod Squad* var en annorlunda karaktär jämfört med Andy Taylor så har Barney och Andy betydligt fler likheter. Framför allt uppvisar de samma stora tålmod med omvärlden; precis som Andy verkar Barney aldrig bli särskilt upprörd även om hans tålmod sviker ibland. När till exempel knarkaren Ramon pekar sin pistol mot Barney, så behåller han hela tiden sitt lugn och hittar en bra lösning på problemet. Barney använder ofta sarkasm för att beskriva världen kring honom som när han kommenterar ”i don’t like chickens” när Elizabeth säger ”i think you should go to Montana and buy a chicken farm”.⁷⁴ Sarkasmen verkar vara ett slags försvarsmekanism för att distansera sig från omgivningen och Barneys lösning på sin omvärld verkar vara att inte ta den på största allvar.

Barney beskrivs som en man med en stark plikt känsla, vilket motiverar honom till att fortsätta som polis även om jobbet uppenbarligen är farligt. Han verkar inte särskilt uppmärksam på vad som händer i samhället. När till exempel sonen leker med skjutvapen frågar han varför sonen inte kan leka med någon av de andra leksaker som finns i huset istället⁷⁵. Barney beskrivs som en hederlig och god man i en kaotisk tid. När Ramon tar poliserna som gisslan, föreslår knarkaren, att de ska låta honom gå fri om han lämnar över sitt vapen, på ett rätt korkat sätt. I

⁷⁴ Barney Miller 01.20-01.26

⁷⁵ Barney Miller 17.20-17.24

stället för att ta möjligheten att få Ramon att lämna över sitt vapen och sedan arrestera honom, väljer Barney att vara fullständigt ärlig, vilket hans kollegor inte förstår. Han berättar för Ramon att de inte kan låta honom lämna polisstationen fritt och övertalar honom att lämna över vapnet i utbyte mot att han får ett kort till den advokat Barneys dotter är tillsammans med. Barney väljer alltså att vara fullständigt ärlig i en situation där hans eget liv står på spel och när en av hans kollegor får en möjlighet att skjuta Ramon hindrar Barney honom. I en svår situation väljer Barney att bete sig dygdigt även om det är farligt. Det är också Barney som löser själva problemet, vilket är någonting hans kollegor inte klarar av. När Barney senare anländer hem till Elizabeth och barnen väljer han att hålla incidenten hemlig för sin fru för att inte oroa henne.

Barney Miller anser jag ha liknande koder bakom sig som Andy Taylor och även kaptenen Adams i *Mod Squad*, i det att han är en äldre fadersliknande figur som anser det vara sin plikt att skydda samhället. Det gamla manliga idealet från Andy lever vidare i Barney men världen runt omkring honom har definitivt förändrats. Frun Elizabeth är inte längre lika undergiven som Bee var och hans son David verkar inte lyssna på Barney lika mycket som Opie gjorde på Andy. Barneys problem verkar huvudsakligen relaterade till samhället runt omkring, vilket utgör ett hot mot hans äktenskap. Den negativa förändringen i samhället hotar kärnfamiljen, det verkar vara budskapet. Barney framstår inte som lika präktig och ”perfekt” som Andy gjorde men koderna om den goda familjefadern finns fortfarande kvar även om de verkar vara under förändring.

Barneys närmaste omgivning

Den största tydliga skillnaden mellan Barney Millers stödkaraktärer och de i de två tidigare showerna är den etniska variationen. Förutom Barneys kärnfamilj har samtliga karaktärer någon slags annorlunda etnisk bakgrund, som afroamerikanen Harris eller polskamerikanen Stan. Även de två skurkarna som arresteras i det första avsnittet har en tydlig etnisk bakgrund då en är en italiensk maffiamedlem och den andra Ramon är från Puerto Rico. Det förekommer inga direkta etniska konflikter, i alla fall inte i det första avsnittet och samarbetet verkar gå bra.

Denna enda direkta kommentaren är när polisen Chano Amenguale, som även han är från Puerto Rico, arresterar Ramon. Denne blir först glad att träffa på en annan människa från Puerto Rico vilket Chano inte uppskattar och säger att han skäms över Ramons beteende. Chano säger till Ramon, att varje gång han ser någon från Puerto Rico ge sig på en vit man svarar han med en

väldigt tydlig engelsk accent ”hold on hands in the air police officer, thank you”.⁷⁶ Folk som Ramon får alltså Chano att skämmas så mycket över för sin egna grupp att han låtsas vara vit. På något sätt kan jag här känna att det ligger en kod att det nu är okej att skratta åt den etniska gruppen eftersom en egen medlem av gruppen säger det. Det kan å andra sidan också vara ett försök att säga till tittaren att inte dra alla över samma kam på grund av Ramons dåliga beteende. Det intressanta med denna konversation är att det är första gången ämnet etnicitet diskuteras öppet. Även om *the Mod Squad* hade en afroamerikansk huvudrollsinnehavare så var det aldrig några direkta konversationer kring etnisk bakgrund mellan Linc och de andra. Temat hade nu börjats synas i *Barney Miller*, som därmed skiljer sig markant från *The Andy Griffith* show där ett hel vitt samhälle beskrevs. De anti-segregations-rörelser som framträdde under den tid på de tre showerna utspelar sig, verkar ha satt igång en diskussion kring temat etnicitet och de fördomar som var kopplade till detta, även om vissa tydliga stereotypger, som den italienska mafioson, lever kvar.

Barneys relation till sin hustru beskrivs inte som särskild god fast de två verkar älska varandra. Elizabeth är en självständig kvinna som säger vad hon tycker till sin man även om Barney ofta verkar ignorera eller förklara bort det. När hon till exempel oroar sig för att någon kan bryta sig in via de galler de har för fönsterna, svarar Barney att de, gallren, inte kommer att hindra någon. Då Elizabeth frågar varför han valde att ens sätta galler framför fönsterna, svarar Barney att han ju lovat att göra allting hon ber han om.⁷⁷ Elizabeth har alltså makt att få Barney att göra saker för hennes skull även om de samtidigt beskrivs som lite dumma. Hon framställs ofta som väldigt oroad över Barneys säkerhet och hon försöker övertala honom att sluta som polis och göra något annat i stället. Vid ett tillfälle använder hon sexuella antydningar för att försöka övertala honom. Elizabeth har även ett arbete och är inte en hemmafru, även om detta aldrig nämns i det första avsnittet. Samtidig ska det noteras att av de många olika karaktärerna som finns på polisstationen, är inte en enda av dem kvinnlig.

Något som sticker ut med *Barney Miller* till skillnad från de andra två serierna är att det finns en skurk, Ramon, som får komma till tals. Ramon är en ung man från Puerto Rico som knarkar och arresteras när han försökte råna en annan kille. Ramon verkar chockad att killen han försökte råna inte förstod reglerna och slog tillbaka och kommenterar att ”He must be from out of town”.⁷⁸ När Ramon väl får tag på ett vapen som han stjal från en polis så försöker han ta sig

⁷⁶ Barney Miller 7.57-7.59

⁷⁷ Barney Miller 02.04-02.11

⁷⁸ Barney Miller 07.30-07.34

från polisstationen utan någon särskild plan. Han framstår som rätt så korkad och när Barney försäkrar Ramon om att han kommer få en rättvis rättegång svarar Ramon med "i'm a Peurtorican junkie in a police station with a gun in my hand. What am i gonna do with a fair trail".⁷⁹ Även om guvernörsdottern Tina gick på LSD i *The Mod Squad* så framstår Ramon som ett mer realistisk exempel på någon som är beroende av droger. Ramon beskrivs rätt så tragiskt och inte som en direkt ond människa. När Barney väl lyckas övertala Ramon att ge upp sitt vapen, börjar han gråta och blir därefter omfamnad av Barney. Det finns alltså en kod av sympati för den unga skurken som inte funnits i de tidigare serierna. Polisens auktoritet är därför inte lika enkel som i de två tidigare serierna där det handlade om att ta fast bovar och behålla kärnfamiljen.

New York City 1975

Det New York som beskrivs i *Barney Miller* är ett väldigt dysfunktionellt samhälle där allting verkar gå utför. I den första scenen mellan Barney och Elizabeth står en radio på, där det rapporteras att banker har sprängts på Wall Street, renhållningsarbetarna tänker börja strejka och kriminella gäng behärskar gatorna. Elizabeth lyssnar oroligt på nyheterna, vilket hon kommenterar sarkastiskt och tittaren får ett intryck av att hon är ett offer för omvärldens dekadens. Det är inte bara inhemska problem som diskuteras utan även att japanska terrorister har kapat ett italienskt plan. vilket har fått terrorister från Italien att hämnas med att spränga en japansk restaurang.⁸⁰ Det rapporteras även i underhållningsnyheterna att "three people were slain in the theatre last night".⁸¹ Tittaren får direkt en inblick i synen på samhället som präglad av instabilitet och nedgång. Detta var en tid då många amerikanska städer hade minskat befolkningsmässigt och medelklassen börjat flytta ut till förorterna. Som effekt hade brottsligheten ökat, framför allt på grund av den nya drogmarknade. Paret Millers lägenhet ser betydligt fattigare ut än Andy Taylors hus. När Barney frågar vilket väder det är utanför så svarar Elizabeth "it's brown today".⁸² Hela världen, inkluderat vädret, verkar vara miserabelt och denna känsla hänger över hela avsnittet. När Barney kommer hem från gissladramat frågar han Elizabeth hur hennes dag har varit och det positiva svaret är "we didn't get robbed".⁸³ Senare frågar Barney även sin unga son som är cirka 7-10 år samma fråga och får samma svar. Det bästa de båda verkar kunna säga om sin dag var att en katastrof inte har inträffat.

⁷⁹ Barney Miller 11.12-11.18

⁸⁰ Barney Miller 0.29-0.37

⁸¹ Barney Miller 2.29-2.32

⁸² Barney Miller 0.50

⁸³ Barney Miller 17.51

Några av poliserna på stationen klagar över att brottslingarna utnyttjar samhället välvilja. Framför allt är det statligt anställda advokater, som gratis ska försvara samhällets skurkar, som blir illa omtyckta. Barneys dotter är tillsammans med en sådan advokat vilket är den judiska mannen Stanley. Barney verkar inte gillar relationen mellan dottern och Stanley, vilket inte blir bättre när Stanley av misstag berättar om gisslandramat för Elizabeth. Stanley beskrivs också som pank trots sin höga lön som advokat, och han har inte råd att köpa middag till Barneys dotter. Han beskrivs lite som en idealist, som gör saker för att han tror på dem i stället för av rationella skäl. I de två typerna av skurkar som arresteras kan det också finnas en inblick i den syn som ges på samhället.

Den första kriminella är en italiensk maffiamedlem som arresteras för olaglig spelning. När hans kvitton kontrolleras visar det sig att en av poliserna, Nick Yemana, står på listan. Brottet är alltså en bagatell som poliserna ändå måste syssla med. Den andra är Ramon som beskrivs som en fattig vilsen ung man som har blivit ett offer för drogerna. Återigen finns här en relation mellan en ung generation som inte gestaltas särskilt positivt i Ramon och Stanley och en äldre generation, även om den inte är lika central som i *Mod Squad*. Samtidigt finns inte samma tydliga kod på att allting som är fel kommer från ungdomarna, som funnits i den tidigare serien. Även om Stanley, den unga idealistiska advokaten, eller Ramon, den knarkande brottslingen, inte framställs positivt, läggs aldrig riktigt skulden på någon av de två. Samhällets misär verkar inte ha någon tydlig syndabock, i alla fall inte i det första avsnittet. Jag kan här lite se en indirekt koppling till Vietnamkriget som hade avslutats 1973 och skadat den amerikanska självbilden. Samtidigt verkar samhällets nedgång vara något som accepterats och som det skämtas om. Hur humorn används i "Barney Miller" är väldigt intressant, eftersom det ofta skämtas om en situation som beskrivs som fullständigt hopplöst. Att det inte går att göra någonting åt den rådande situationen och att man enbart ska försöka göra det bästa av situationen verkar vara den underliggande koden för tittaren. Detta är en mycket stor förändring i jämförelse med *Mayberry* 15 år tidigare, där humorn oftast kretsade kring fåniga familjesituationer. Det framstår tydligt att det amerikanska samhället hade förändrats drastiskt.

4. Sammanfattning och jämförelse

Den amerikanska historien mellan 1960-1975 kan beskrivas som en generationskamp mellan ”baby boomers” och ”The greatest generation”. Syftet med min undersökning var att studera hur denna generationskamp kom till uttryck i synen på polisen, genom en analys av det första avsnittet i tre tv-serier, nämligen *The Andy Griffith show* från 1960-68, *The Mod Squad* från 1968 och *Barney Miller* från 1975. Huvudkaraktären i den första serien heter Andy Taylor, i den andra Pete Cochran och i den tredje Barney Miller. Jag använde mig av en mikrohistorisk metod med ambitionen att, genom en närstudie av gestaltningen av polismännen och deras uppgift i de tre serierna, kunna dra slutsatser om synen på polismaktens auktoritet i det amerikanska samhället i stort. Denna metod har kombinerats med en filmhistorisk metod som tar sikte på de koder som finns i en film.

En av de viktigaste förändringarna mellan de tre showerna är hur realismen i serierna ökade från *The Andy Griffith show*, som var väldigt idyllisk och knappt tog upp något samhällsproblem, till *Barney Miller*, där samhällsproblemen står i fokus. Även om Andy Taylor och Barney Miller båda är familjefäder som verkar anse sig ha en plikt att bidra till samhällets välmående, är den stora skillnaden att Barney faktiskt känns realistisk, vilket Andy aldrig gjorde. Även om en liten landsbygdss stad år 1960 antagligen var mer fridfull än Los Angeles 1968 eller New York City 1975, så är det ändå svårt att tro på den bilden av Mayberry som målas upp. Allting känns för perfekt och serien framstår som en flykt från verkligheten som knappast kan ha varit så perfekt. Den politiskt ideologiska kod som serien sänder ut är att det rådande samhällssystemet är utmärkt och att det därför inte behövs någon förändring. *The Mod Squad* tar upp de sociala problemen i samhället, framför allt identitetslöshet, splittrade familjer och droger. Samtidigt sker det inte någon djupare analys av orsakerna till dessa problem och tittaren ges en underliggande känsla av att om samhället bara kan motverka dessa problem, så kan den amerikanska idyll som framträder i *Andy Griffith show* återställas. I *Barney Miller* framställs ett samhälle med stora problem, och den bild av att det skulle finnas en möjlighet att vrida tillbaka klockan som fanns i *Mod Squad*, är borta. Det nya samhället är här för att stanna även om det inte beskrivs som något positivt. Polisen framställs dock även i denna serie som en företrädare för auktoritet och ordning och anses fortfarande ha en plikt att försvara detta samhälle. Polismannen Barney Miller fortsätter sitt jobb trots att det beskrivs som farligt.

Med samhällets förändring ändrades också framställningen av polisernas uppgifter i de olika serierna. Andy Taylors uppgift verkar framför allt ha varit i hemmet, där han höll ställningarna

och tog hand om den egna familjen. Han beskrevs som kettet som höll samman familjen, och utan hans hjälp hade de andra medlemmarna inte klarat sig. I en tid då äktenskapet hade en väldigt stark normativ ställning i USA tror jag inte det är en slump att det inte är Andys polisarbete som står i fokus, utan i stället hans engagemang för att uppfostra sonen Opie. Den bild som ges är den att för att behålla ordningen och tryggheten i samhället är viktigt att värna om kärnfamiljen, framför allt genom att uppfostra nästa generation väl. Ett liknande budskap gick att finna i *Mod Squad*, där polisens uppgift är att försvara samhället mot den nya farliga subkultur som har uppstått. Framför allt har polisen till uppgift att ta itu med representanterna för den yngre identitetslösa generationen som, om de förs in på rätta banor och ges en mening med sina liv, kan bli produktiva och lönsamma medlemmar i samhället. Den unge polisens roll är här att skydda det bestående samhället och företrädare för den äldre generationen som kapten Adam ska guida ungdomarna in på den rätta vägen. Bovarna är i serien tydliga karaktärer, och genom att ta fast dem och se till att de får sitt straff, går problemen att lösa. I *Barney Miller* är polisens roll begränsad till att hantera vardagsproblem som att arresteras en rånare eller en medlem av den organiserade brottsligheten. Rollen i samhället som polisen har i de olika serierna och den auktoritet de representerar har med andra ord förändrats drastiskt. Det är en väldigt annorlunda syn på polisens auktoritet som speglas i de tre tv-serierna.

Några av de stora debatterna angående vilka normer som ska vara rådande i samhället dyker upp indirekt i serierna. I Andy Taylors värld visas inga minoritetsgrupper och alla karaktärer som dyker upp är vita. I *Mod Squad* finns det en afroamerikan, Linc i en av huvudrollerna och en som stödskarakter, Cully. Förutom de två tidigare nämnda karaktärerna är resten vita som dominerar serien. En förändring är tydlig i *Barney Miller*, där de flesta karaktärerna har någon speciell etnisk bakgrund, både poliser och skurkar även om det finns drag av klassiska stereotyper. Samtidigt kan själva det faktumet att rasbaserade stereotyper dyker upp, tolkas som att ämnen kring etnicitet börja nämnas. När stereotyperna väl kommer fram kan dessa börja bemötas och utmanas, vilket är omöjligt i *The Andy Griffith show* där ämnet inte ens tas upp och minoritetsgrupper helt ignoreras. Synen på etniska minoritetsgrupper förändrades starkt under denna tid i amerikansk historia, då rasistiska normer och lagar som existerat sedan landets födelse i framför allt södern, började utmanas. I de tre utvalda serierna finns det en tydlig förändring i hur etnicitet som ämne börjar bemötas då polisen inte längre enbart är en vit man.

En annan stor förändring i dessa tre serier var hur könsrelationerna kring polisen förändrades. I *The Andy Griffith show* kunde en väldigt patriarkalisk bild av manlig dominans i hemmet skymmas. I moster Bee Taylors beteende finns en väldigt svaghet och hon antyder att utan rollen

som hemmafru saknar hennes liv en direkt mening. Uppfostrandet var också anmärkningsvärt då disciplineringen av Opie verkar Andy ta hand om och Bees roll i hemmet är matlagning och städning. Även om det aldrig redogörs i första avsnittet så kollade jag upp vad som hände med Opies riktiga mamma och det visade sig att hon dött innan serien börjat. Att detta aldrig nämns för publiken, kan ses som att det tagits för givet att en skilsmässa inte ägt rum vilket också var väldigt ovanligt vid tidpunkten. Andy hade i serien en väldig kontroll över Bee även om han inte direkt använder någon makt för att dominera henne. I *the Mod Squad* som sändes åtta år senare, var en av poliserna kvinnlig. Av de olika kvinnliga karaktärerna som dök upp i serien, var det Julie som verkade vara mest självständig även om hon inte kan försvara sig fysiskt. Sju år senare hade bilden i min utvalda serie återigen förändrats och Barneys hustru Elizabeths största uppgift verkar vara att oro sig för makens vardag. Skillnaden mellan de två karaktärerna kanske kan finnas i att *Barney Miller* och *Mod Squad* försökte tilltala olika demografier, där *Mod Squad* inriktades på ungdomar som var delaktiga i den andra vågen av feminism som skedde under tiden. Samtidigt är Elizabeth inte alls lika undergiven som moster Bee och har inga problem med att säga vad hon tycker, vilket Barney verkar ha respekt för. Intressant är hur mycket händelserna utanför stör Barneys och Elizabeths äktenskap och här kan finnas en underliggande ideologisk kod, att samhällets förändring förstör kärnfamiljen. Kvinnornas roller i mina tre serier var mycket olikatade med ett hemmafruideal i den första serien, en mer självständig men sexualiserad kvinnobild i *Mod Squad* och en självständig kvinna i *Barney Miller*. Återigen är det anmärkningsvärt att ingen av poliserna i *Barney Miller* är kvinna även om Elizabeth har ett yrkesarbete.

Ett annat ämne som började beröras allt mer i serierna var fattigdom och de problem som socialt kretsar kring ämnet. Återigen visas i *Mayberry* en idyll upp, där en ensamstående försörjare år 1960 kan ha råd med ett stort tvåvåningshus med en stor tomt och en egen bil. Ingen direkt fattigdom eller förfall i byggnader framstår, men återigen studerade jag enbart första avsnittet och dessa ämnen kan ha dykt upp vid ett senare tillfälle. I *The Mod Squad* möts inte tittaren av mycket fattigdom i tydliga realistiska koder. Ämnet berörs mer indirekt i karaktärerna Linc och Julie, då båda kommer från fattiga förhållanden, vilket visar det finns en medvetenhet om att fattigdom existerar. Denna fattigdom beskrivs som en stor anledning till de två karaktärernas identitetssökande och berörs som ett seriöst problem. Samtidigt dras aldrig parallellen mellan kriminalitet och fattigdom, vilket det görs i *Barney Miller*. När droger tas upp i *Mod Squad* görs det på ett sådant sätt att de beskrivs som farliga för hälsan men utan att leda till några direkt sociala problem. I *Barney Miller* är det tydligt att Ramon är beroende av droger och tittaren får

i stället se hur dessa har påverkat honom till hans nuvarande livsstil. Samtidigt, för att vara rättvis mot *Andy Griffith*, så var det tidiga 60-talet en tid med väldigt stark ekonomisk tillväxt och under den senare delen av 1970-talet, då Barney Miller utspelar sig, var USA inne i en lång ekonomisk stagnation.⁸⁴ Fattigdomen som ämne får en större roll i de två senare serierna speciellt i *Barney Miller*, vilket dock även kan förklaras av det ändrande ekonomiska klimatet i USA.

En stor normförändring som pågick under den tid som jag valt att titta på och som aldrig berörs i serierna, var den kring homosexualitet. Det verkar vara självklart i alla serierna, att relationerna är mellan en man och en kvinna då ingen karaktär jag fann anspelade på en annorlunda relationsform. Att ämnet helt avsaknas tyder på att de olika homosexuella rättighets-rörelser som visserligen hade börjat växa fram under tiden, ännu inte slagit igenom till den allmänna publiken och befann sig i sin egna subkultur. Vietnam-kriget berördes aldrig direkt i någon av serierna även om kriget bara utspelade sig med ett stort aktivt amerikanskt deltagande under *The Mod Squad*. Indirekt kanske den attityd av nederlag, som ofta kopplas samman med åren efter kriget, låg bakom den fullständiga uppgivenheten i *Barney Miller* som uppvisas då Saigon föll för Nordvietnamesiska trupper samma år som avsnittet sändes. President Richard Nixon och Watergate-skandalen var kanske en ännu större bidragande faktor till pessimismen. Den snabba förändring i det amerikanska samhället som jag beskrev i min historiska bakgrunds-teckning syntes även väldigt tydligt i förändringen kring de tre tv-serierna, då skillnaden mellan Barney Miller och Andy Taylors värld verkar enorm.

Denna normativa förändring i det amerikanska samhället skulle dock inte gå obemärkt förbi utan utmanades när Ronald Reagan besegrade den sittande Jimmy Carter och valdes till president 1980. En konservativ renässans påbörjades som utmanade många av de liberala och progressiva normer som hade brutit igenom under tiden för min undersökning. Abortfrågan började diskuteras igen, liksom hur rättvisa de kvoteringar som satts upp för att hjälpa minoriteter och kvinnor in på marknaden var. I serien *Family ties* från 1982 har rollerna vänts från *The Andy Griffith show* och det är nu barnen som är de konservativa som motsätter sig de åldrande, tidigare hippieföräldrarnas normer.⁸⁵ 1960 och 1970 talets snabba förändring i normer fick en stark tillbakagång under 1980-talet och nästa generation skulle nu göra en liknande revolt mot Baby boomernas världssyn från båda sidorna.

⁸⁴ Schön 2010, s 479

⁸⁵ <http://www.imdb.com/title/tt0083413/>

4.1 Avslutande diskussion

Det jag fann mest fascinerande när jag gjorde denna undersökning var hur relativt modern tv-serien Barney Miller tycktes vara, trots att den är över 35 år gammal, då moderna sociala och ekonomiska ämnen berördes i serien. *The Andy Griffith show* framstod i stället som som en inblick i en helt annan värld än den moderna och som känns väldigt främmande. Det blir uppenbart att underhållningsbranschen genomgick väldigt stora förändringar under min undersöknings tidsperiod som speglar det amerikanska samhällets förändring. En viktigt fråga blir då: hur mycket speglade denna förändring den till feministiska rörelsens inflytande och hur mycket att USA var en idyll som kanske var separerad från verkligheten? *The Andy Griffith show* var inte den enda idylliska familjekomed-i serien som sändes kring 60-talets början. Idyllen tror jag också blev mycket tydligare i en tv-serie än i en film eller bok från den tiden och jag rekommenderar denna form av material för mer forskning.

Att undersöka tv-serier anser jag ska ses som ett bättre tillvägagångssätt för att få en inblick i samhällets normer och vardagstänkande än en undersökning av filmer, eftersom en film bara är på en eller två timmar. En filmundersökning som Ray M Lofts är intressant, men jag tror att den lämpar sig bättre för att studera hjälteideal än vardagsliv. Metodiskt var John Fiskes koder tänkande kring tv-serier väldigt intressanta och fungerade bra i uppsatsen trots att det ibland fanns en viss problematik i att försöka identifiera koderna. Koderna fanns definitivt i serierna och gjorde det enkla för mig, utan någon direkt erfarenhet av tv-studier, att analysera materialet. En problematik kring kodernas användning fanns också, då det hade blivit för mycket material att analysera alla mina tre serier efter Fiskes kriterier. Jag valde därför att främst fokusera på de ideologiska koder som kan kopplas till auktoritet. Koderna var som tydligast i *The Andy Griffith show*, där det fanns ideologiska koder som förutspråkade ett manligt patriarkaliskt samhälle för tv-tittarna. Koderna kring detta ämne uppskattades säkert av det mansdominerande samhället som USA var vid 1960-talets början. Personligen rekommenderar jag användningen av denna metod i analyser av tv-serier och det är även ett fascinerande sätt att få en inblick i dagens tv-tittande.

Jag tror definitivt det finns mycket intressant att finna genom att studera populärkulturella föremål som tv-serier och koppla samman dem med en historisk kontext. Även om tv-serier som genre är intressant att studera, som Jonathan Nicholas-Pethick gjorde, så gav mikro och marko-nivåerna ett helt annat djup. Jag tror även att enbart hålla sig till dramaserier som Pethick gjorde, inte är nödvändigt och det fungerade bra med både komedi och drama om inte

genrens utveckling är ens studieobjekt. Självklart finns det en problematik i att försöka dra för stora slutsatser kring populär-kulturen och tro att det finns en inblick i en annan tids tänkande gömt i materialet. Trender tyder på attitydsförändringar i samhällen och genom att studera vad som har blivit populärt kan en större insikt uppnås om tidsperioden. Min studie hade dock behövt ett större urval av tv-serier för att få en mer komplett syn på den förändringen på poliser som skedde mellan 1960 och 1975, för att kunna dra en tydligare slutsats. Polisens roll förändrades drastiskt i serierna under tidens gång från att ha varit en god familjefader som var samhällets lim. Till en ung rebellisk karaktär som försvarade det gamla samhället och slutligen till en cynisk familjefader som försökte hålla samhällets sönderfall tillbaka. I förändringen reflekteras tidens historiska utveckling tydligt och genom en mikroinblick i polisernas roll i tv-serier, kunde en tydligare bild av det amerikanska samhällets förändring utläsas. Det är inte en slump att familjefadern Andy hade en upprorisk son precis innan en stor generationskonflikt skulle påbörjas eller att samhället beskrevs som i total kollaps 1975 efter USAs nederlag i Vietnam och Watergate- skandalen.

Jag anser att det populärkulturella är en arena som på ett ofta indirekt sätt speglar den rådande normen i ett samhälle. I populärkulturen sker stora förändringar; det svåra ligger i att kunna förstå dem. Detta blev tydligt då jag arbetade med den historiska bakgrundsteckningen och de stora förändringar som gjorde sig gällande i det amerikanska samhället. Därför anser jag att det behövs mer forskning om denna period från ett culture studies perspektiv, eftersom det gör det möjligt att bättre förstå förändringar i samhället. Vid sidan av polisen finns andra yrkesgrupper, som advokater och politiker vilka hade kunnat studeras för att få en inblick i hur synen på auktoritet förändrades under den undersökta perioden. Säg vad man vill om forskningen om det populärkulturella, men den har gett ett helt nytt sätt att studera attityder och kommer nog att användas mer och mer för att bedriva forskning om 1900- och 2000-talets normer och värderingar. Vad säger det till exempel om den nuvarande tiden att intresset för zombiespel som *Left 4 dead*, filmer som *Död snö* och tv-serier som *The walking dead* ökat drastiskt under de senaste åren? I en tid med sociala medier som facebook, twitter och konstant information reagerar en stor del av befolkningen positivt på koderna att en hjärndöd hord jagar ett fåtal överlevare med enbart syftet att överleva genom att konsumera produkten. Borde verkligen koderna kring detta koncept höra hemma i informationsåldern och kunskapsekonomin eller ligger det precis som i Mayberrys idyll en sanning bakom koderna som vår tid inte vill konfrontera?

5. Käll- och litteraturförteckning

Källor

Tv-serier:

Barney Miller 1975-1982 ABC

Mod Squad 1968-1973 ABC

The Andy Griffith show 1960-1968 CBS

Litteratur

Appier, Janis, *Policing Women: the sexual politics of law enforcement and the LAPD*, Philadelphia 1998

Bordwell, David & Thompson Kristin, *Film art an introduction eight edition*, New York 2008

Darnton, Robert, "Den stora kattmassakern på rue saint séverin": *Stora kattmassakern*, Stockholm 1987

Dulaney, Marvin W, *Black police in America*, Indiana univeristy press 1996

Fiske, John, *Television culture*, London 1987

Fiske, John, *Understanding popular culture*, London 1989

Gaines, Larry K & Kappeller, Victor *Policing in America*, Waltham 2011

Graubard, Stephen, *The presidents the transformation of the American presidency from Theodore Roosevelt to George W Bush*, London 2004

Harkins, Anthony *Hillbilly a cultural history of an American idol*, Oxford 2005

Harley, John & Fiske, John, *Reading television* Florence, Ky 1978

Hartley, John *Short history of culture studies*, London GBR 2003

Hochman, Stanley & Eleanor, *A dictionary of contemporary American history 1945 to the present*, New York 1979

Kurlansky Mark *1968 the year that rocked the world*, Westminster 2003

Murray, Charles *coming apart the state of white America, 1960-2010*, New York 2012

Murray, Charles *what it means to be a libertarian*, New York 1997

Nicholas-Pethick Jonathan, *Tv cops the contemporary american television police drama*, Routledge 2012

Ray, M, *Loft Police on screen, Hollywood cops, detectives, marshals and rangers*, Michigan 2010

Repetto, Thomas, *American police, a history 1945-2012: the blue parade*, New York 2012

Salomon, Kim, "Symboler och ritualer i politisk samtids historia": Roger Qvarsell & Bengt Sandin (red.), *Den månfaldiga historien*, Lund 2000

Schön, Lennart, *Vår världes ekonomiska historia, den industriella tiden*, Stockholm 2010

Zinn, Howard, *Det amerikanska folkets historia makten och medborgarna från Columbus till Clinton*, Harperperennial 1980

Internetlänkar

John F Kennedy avsäger sig att han ska ta order från påven 2-12-2012

http://www.youtube.com/watch?v=_K1iYEobR6I

USAs ambassad attackeras i Sydvietnam från CBS news

<http://www.youtube.com/watch?v=q1vJqTN-qVI>

John F Kennedy och Richard Nixons första presidentdebatt 2-12-2012

<http://www.youtube.com/watch?v=gbrcRKqLSRw>

Vital statistics of the United States 1960 Volume 3 marriage and divorce *US department of Health, education and welfare* http://www.cdc.gov/nchs/data/vsus/mgdv60_3.pdf

<http://www.youtube.com/watch?v=mSnZOxNpzD8> Andy Griffith Del 1 2-12-2012

<http://www.youtube.com/watch?v=wFHRntyULIo> Andy Griffith Del 2 2-12-2012

<http://www.youtube.com/watch?v=qBxKBW-akGc> Barney Miller Del 1 2-12-2012

<http://www.youtube.com/watch?v=Nr2OrGin25Y> Barney Miller Del 2 2-12-2012

<http://www.youtube.com/watch?v=xjf79jqM71w&feature=plcp> Mod Squad Del 2 2-12-2012

<http://www.youtube.com/watch?v=7AckLfp6A6Q&feature=plcp> Mod Squad Del 3 2-12-2012

<http://www.youtube.com/watch?v=67qymIEYKVE&feature=plcp> Mod Squad Del 4 2-12-2012

http://www.youtube.com/watch?v=7_Ckd4Gm4oI&feature=plcp Mod Squad Del 5 2-12-2012

Från Imdb

<http://www.imdb.com/title/tt0083413/> Family Ties 2-12-2012

<http://www.imdb.com/title/tt0072472/> Barney Miller 2-12-2012

<http://www.imdb.com/title/tt0062589/> The Mod Squad 2-12-2012

<http://www.imdb.com/title/tt0053479/> The Andy Griffith show 2-12-2012

http://www.imdb.com/title/tt0058812/?ref_=fn_al_tt_1 Hogan's Heroes 2-12-2012

<http://www.imdb.com/title/tt0185906/> Band of Brothers 2-12-2012